

Revija Zveze društev upokojencev Slovenije

**Končani dnevi
medgeneracijskega
sožitja**

**Smučarji
po starem
na Kaninu**

Utrip PZDU

**Vajeništvo
se vrača**

V ŽARIŠČU

Dnevi Medgeneracijskega sožitja, nov list nove knjige!	3
Akademija za družbeno odgovornost podpira dvojni status upokoјencev	8
Vajeništvo se vrača.	9
10. Dan za spremembe – Odpravimo diskriminacijo!	10

KULTURA

Nastop MePZ A. Šuligoj DU Ilirska Bistrica.	11
DU Tržič je nedolgo nazaj izdalo zbirko pesmi Janeza Mayerja Placarji in gasarji.	11
Svetovni dan knjige in avtorskih pravic	12

UTRIPI V POKRAJINSKIH ZVEZAH 13

ŠPOR, REKREACIJA IN GIBALNA KULTURA

Na Kaninu so zaključili sezono starosvetnega smučanja za leto 2019	22

POSLOVILI SO SE

Rožamarija - Mojca Slapernik,	24
Alba Godnič,	24

OBVESTILA, OBJAVE 24

VIHARIMO MOŽGANE 26

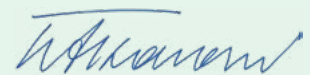
Pluralnost in avtonomnost medijev moramo obravnavati z različnih vidikov. Najvažnejši je seveda lastništvo in globalna moč kapitala. Na podlagi te aksiomatične trditve lahko zapišem, da je pravica do objektivne informiranosti, ki naj bi veljala za eno od temeljnih človekovih pravic, pogojena z močjo kapitala. Kapital je seveda lahko v najenostavnejši formulaciji razumljen kot denar, lahko pa tudi kot vpliv posameznika, ki s svojo močjo in vplivom v nekem socialnem okolju kroji politiko. Kakršnokoli že!

Predsednik MZU Ljubljana, Osrednjeslovenske pokrajinske zveze, prav gotovo sodi med take posameznike. Najpogostejše se v svojih odmevih na sklepe organov ZDUS podpisuje kot univ. dipl. pravnik in prav je tako. Pravo je eksaktna, včasih pa tudi abstraktna veda, ki niha med etiko in moralo in med krivdo in poštenostjo. Vse te imperative smo nekoč uzakonili v pravne predpise in zakonike, ki naj bi veljali za družbo kot celoto. Zatorej bi morali pravniki še najbolj upoštevati pravico do informiranja in objektivnega poročanja, še posebej, če gre za poročanje v reviji, ki je skupna tako univerzitetnemu diplomiranemu pravniku ali varnostnemu inženirju.

Bilo je sredi aprila, ko smo v Ljubljani, na Mačkovi ulici, dobili novo, demenci prijazno točko. Seveda so se odprtja udeležili vsi, ki v Ljubljani kaj pomenijo. Od župana Zorana Jankoviča, do predsednice Spominčice, Štefanije Lukič-Zlobec, in predsednika MZU, ki mi je namesto odzdrava naslovil retorično vprašanje: »Kaj pa ZDUS dela tukaj?«

Bil sem v zadregi, ki sem jo spretno skril za nasmešek. Gospod Sedmak, nekoč prvo pero slovenske novinarske srenje, se seveda ni ugriznil v jezik, zato se sprašujem, ali mi kot uredniku revije ZDUSPlus prepoveduje pisati o demenci v Ljubljani in je morebiti revija, ki jo listate, na spisku nezaželenih periodike v najlepšem mestu sveta?(!)

Odgovorni urednik,
Črt Kanoni

ZDUS PLUS, mesečna revija Zveze društev upokoјencev Slovenije Za izdajatelja Janez Sušnik, predsednik ZDUS. **Odgovorni urednik** Črt Kanoni, telefon: 01/62 05 481 e-pošta: urednistvo@zdus-zveza.si **Naslov uredništva:** ZDUSplus, Kebetova 9 1000 Ljubljana. Telefon: 01/519 50 86 e-pošta: urednistvo@zdus-zveza.si, **Uredniški odbor:** Vera Pečnik, Slavica Bučan, Mateja Peršuh, Lara Valič, Jožef Miklavc in Črt Kanoni **Dopisniki PZDU Celjska:** Milena Brečko Poklič, milena.poklic@gmail.com 041/629 820; **Dolenjska in B. krajina:** Marija Golob 041/370 560 **Gorenjska:** Slavica Bučan 041/347 030 slavica.bucan56@gmail.com **Koroška:** Željko Kljajič 031/387 660 zkljajic.kljajic@gmail.com **Pomurska:** Vijola Bertalanič vijola.ppzdzums@gmail.com; **Posavska:** Marija Krušič 051/725 412 makru27@gmail.com; **S. Primorska:** Majda Marinič babicamm@gmail.com Šaleška: Jože Miklavc 041/693 369; joze.miklavc@gmail.com; **Zasavje:** Milena Dimec 051 438 236 dimec.milena@gmail.com; **Z. Podravje:** Irena Ferluga; **Tajnica uredništva:** Karmen Šparovec – Terekhov; **Lektorica:** Barbara Borko; **Tisk:** Schwarz print d. o. o., Ljubljana; **Oblikovanje in priprava za tisk:** NEBIA d. o. o., Nepodpisani članki so last uredništva, oz. ZDUS. **Naklada** 3.500 izvodov **Cena** 0,99 EUR **ISSN 2591-0205 Revija ZDUSPlus je vpisana v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod številko 2192**

[https://www.facebook.com/
ZDUS-Zveza-drustev-upokojencev-Slovenije](https://www.facebook.com/ZDUS-Zveza-drustev-upokojencev-Slovenije)

ZDUSplus

Zveza društev
upokoјencev Slovenije

Dnevi Medgeneracijskega sožitja, nov list nove knjige!

Potem, ko je lani jeseni zaradi nepremostljivih razhajanj med politiko ZDUS in Organizacijskim odborom f3žo dokončno prišlo do prekinitve sodelovanja, je vse bolj začejala goreti ideja o samostojni prireditvi, nad katero bo v celoti bdela ZDUS. Potem, ko je idejo dokončno potrdil še Upravni odbor ZDUS, kot najvišji organ Zveze, so stekle intenzivne priprave, nad katerimi je bdela organizacijska ekipa v najširši sestavi, pod vodstvom Dijane Lukič. Iskali smo nove prijatelje, nova zavezništva, in jih tudi hitro našli.

Strateškega partnerja smo našli na Gospodarskem razstavišču, ki je le nekaj minut hoda oddaljeno od železniške in avtobusne postaje. Tudi Vlada Republike Slovenije nam je na široko odprla vrata, zlasti resorna ministrstva, med katerimi je potrebno izpostaviti Ministrstvo za okolje in prostor, za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo za obrambo, za kulturo, ter Ministrstvo za šolstvo in šport. Dnevi medgeneracijskega sožitja, ki so pred dobrim tednom dni za letos zaprli svoja vrata, so v celoti upravi-

Podpredsednica in Predsednik ZDUS sta po uradni otvoritvi popeljala na ogled Predsednika Vlade RS, Marjana Šarca

Slavnostni govornik na odprtju je bil Predsednik Vlade RS Marjan Šarc, ki je tudi uradno odprl tridnevno prireditev.

V »gvant in pantalone«, kakršne je bržčas nosil tudi France Prešeren, se je odel tudi predsednik ZDUS Janez Sušnik, ki sila čisla našo tehnično in nesnovno dediščino. V svojem pozdravnem nagovoru se je zahvalil vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri pripravi dogodka, zlasti znatni podpori vlade. Dodal je, da je osrednja tema dogodka trg dela in upokojevanje, a se bodo na dogodku dotaknili tudi drugih pomembnih tem, kot sta kmetijstvo in infrastruktura.

čili naše želje in pričakovanja, da krenemo na svoje in veter usmerimo v svoja jadra. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzel **predsednik Vlade RS Marjan Šarec**, saj se mu je ideja za organizacijo prireditve zdela dobra, ker vedno ceni proaktivnost, željo narediti nekaj novega, predvsem pa ker gre za dogodek sodelovanja med generacijami. Izrazil je veselje, **"da v tej naši potrošniški družbi še znamo sodelovati in videti človeka"**. Čakanje, kaj ti bo kdo dal, ali kaj bo kdo naredil zate, pri tem pa sam ne boš storil ničesar, po njegovih besedah vodi v razočaranje. »Vse generacije smo pomembne za razvoj države, mlajšim pa je treba pustiti, da delajo napake,« je še dejal častni pokrovitelj dogodka Šarec, ki je pohvalil tudi kulturni program odprtja, v katerem ni manjkalo narodnih noš in folklornih skupin.

V »gvant in pantalone«, kakršne je bržčas nosil tudi France Prešeren, se je odel tudi **predsednik ZDUS Janez Sušnik**, ki sila čisla našo tehnično in nesnovno dediščino. V svojem pozdravnem nagovoru se je zahvalil vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri pripravi dogodka, zlasti znatni podpori vlade. Dodal je, da je osrednja tema dogodka trg dela in upokojevanje, a se bodo na dogodku dotaknili tudi drugih pomembnih tem, kot sta kmetijstvo in infrastruktura. Znanje je človekov kapital in **"napeli bomo vse sile, da bi se ljudje čim bolj izobrazili in tudi znanje prenašali na druge"**, je sklenil svoj nagovor. Seveda je za povedane besede požel bučen aplavz, ki je odmeval od Lendave do Pirane in od Rateč do Metlike. Namreč, otvoritvena slovesnost je tokrat potekala drugače. Ne v svečanih oblačilih kakršne zapoveduje trenutna moda, temveč v duhu nekdanjih dni, v meščanskih oblačilih 18. in 19. stoletja in v slovenskih narodnih nošah.

Ministrica za delo, družino socialne zadeve in enake možnosti **mag. Ksenija Klampfer** se v svojem pozdravnem nagovoru ni mogla ogniti vse bolj izrazitim spremenjenim demografskim razmeram, ki so za države članice EU velik izziv in zahtevajo odgovore, kako hkrati zagotoviti vzdržnost sistemov, medgeneracijsko sožitje in solidarnost, po drugi strani pa kvaliteto življenja v vseh obdobjih, tudi v starosti. Izpostavila je pomen, **"da začnemo na vseh ravneh družbe krepiti zavedanje o povezanosti in soodvisnosti med generacijami. Samo zadovoljni starejši bodo imeli zadovoljne otroke in zadovoljni mladi bodo osrečevali starejše,"** je dodala.

Ministrica mag. Ksenija Klampfer, Predsednik vlade Marjan Šarec, Predsednik ZDUS Janez Sušnik s spremljevalko (vnukinja) in Vera Pečnik, podpredsednica ZDUS

Uradno odprtje premiernega dogodka pod taktirko ZDUS je potekalo natanko eno uro in v tem času so se na odru zvrstile folklorne skupine, pisana paleta narodnih noš, slavnostni govorniki in seveda odlična povezovalka programa, naša članica uredništva, Slavica Bučan. Po otvoritvi se je predsednik ZDUS Janez Sušnik zahvalil vsem partnerjem in soorganizatorjem, ministrskemu zboru, razstavljavcem in vsem DU širom Slovenije, ki so s svojimi dejavnostmi popestrili ponudbo in vpogled v delo Društev upokoencev, ter goste popeljal do stičiščne točke ZDUS, ob kateri se je vse tri dni zbirala pisana družina gostov in gostiteljev. Če mislite, da so polemične razprave z najbolj odgovornimi osebami in okrogle mize ter delavnice izostale, se krepko motite. **Dnevi medgeneracijskega sožitja** so bili v nekem smislu razdeljeni na tri programske sklope. Na strokovni program, spremljevalni program in kulturno-izobraževalni programski del z revijo pevskih zborov, folklore, rokodelskih delavnic in še kopico drugih reči. V strokovnem programu smo se v treh dneh celostno posvetili **problematiki trga dela in upokojevanju**: od vstopa mladih na trg dela, soočanja z negotovimi prekarnimi oblikami dela, prilagajanju sistema izobraževanja za potrebe gospodarstva, potrebah starejših delavcev, ključnem prenosu znanj, potrebnih pripravah na upokojitev, primerih aktivnega staranja skozi vključenost v programe prostovoljstva ter ukrepov za izboljšanje gmotnega položaja upokoencev.

Ob izteku leta 2018 je ZDUS na osnovi svojega krovnega dokumenta Memorandum 2018, ki predstavlja podrobnejšo analizo položaja slovenskih upokoencev in starejših oseb, pripravila **predlog ukrepov za izboljšanje gmotnega položaja upokoencev v državi**. Z zakonodajnimi pobudami smo in bomo opozarjali, da pokojnine, ki so z delom pridobljene pravice, morajo biti na taki ravni, ki zagotavlja dostojno življenje tako sedanji kot bodočih generacij upokoencev in upokoencev.

O socialnem položaju starejših, ki ga v okviru ZDUS spremlja več kot 3.000 prostovoljcev socialno-varstvenega programa Starejši za starejše, o potrebi po Zakonu o dolgotrajni oskrbi, nujnosti vzpostavitev demografskega sklada in drugih nujnih ukrepih smo spregovorili na odmevni okrogli mizi, na kateri je blestela Rožca Šonc.

O netipičnih in negotovih oblikah dela z delovnim naslovom »Bo prihodnost prekarna?« so opozorili na okrogli mizi, ki so jo je pripravili v Mladinskem Svetu Slovenije. Nestabilna delovna razmerja, preslabo plačano delo, nehumani delovni pogoji in odsotnost pravne in socialne države ogrožajo vse večje število ljudi. O prihodnosti trga dela pa so kot odgovor na prvi sklop polemike in prekarnosti v Sloveniji mnenja soočili predstavniki Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Gospodarske zbornice Slovenije, Inštituta za študije prekariata in Mladinskega sveta Slovenije in ZDUS. Stali-

V sodobnih izzivih, ki jih prinaša upravljanje s človeškimi viri v delovnem okolju, se prenos znanja in izkušenj kot mentorstva na delovnem mestu izkazuje kot najvišja stopnja medgeneracijskega sodelovanja in solidarnosti. O mentorstvu mladim, karierni podpori, spreminjanju miselnosti o starejših delavcih ter ukrepih za prilaganje delovnih mest za starejše zaposlene so spregovorili predstavniki Mladinskega sveta Slovenije, ZDUS, Gospodarske zbornice Slovenije ter resornega ministrstva.

šče naše krovne organizacije je predstavil Boris Bregant, ki je pojasnil izvor in pomen prekarijata. S svojimi bogatimi izkušnjami s področja gospodarstva je opozoril, da v nekdanji državi take oblike dela sploh nismo poznali. Ko si dobil delo, si ga dobil za nedoločen čas in od tvoje lastne volje do dela si lahko napredoval na odgovornejša delovna mesta, ali pa ostal tam, kjer si začel svojo poklicno pot.

Prilagoditev delov izobraževalnega sistema potrebam gospodarstva je ena izmed prioritete Vlade RS v letu 2019. Mladi v izobraževanju za poklice, ki jih čez nekaj let več ne bo, ne vidijo prihodnosti, po drugi strani pa bodo kmalu soočeni z nedefiniranimi poklici prihodnosti. Izziv izobraževalnega sistema, ki mora odgovoriti na trenutne ter prihodnje potrebe gospodarstva, je velik. S ponovno vpeljavo **vajeniške oblike poklicnega izobraževanja** (o čemer v tokratni številki piše naša kolegica Jožica Puhar) v povezavi med šolstvom, gospodarstvom in lokalno skupnostjo so spregovorili predstavniki Dijaške organizacije Slovenije, Študentske organizacije Slovenije, Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, ZDUS, ter resornega ministrstva.

Staranje delovne sile in težave mladih pri iskanju prve varne oblike zaposlitve sta družbeni realnosti, ki ob podaljševanju delovne aktivnosti narekujejo na eni strani prilaganje delovnih mest potrebam starejših delavcev in na drugi spodbude za čim zgodnejše vključevanje mladih na trg dela. V sodobnih izzivih, ki jih prinaša upravljanje s človeškimi viri v delovnem okolju, se prenos znanja in izkušenj kot mentorstva na delovnem mestu izkazuje kot najvišja stopnja medgeneracijskega sodelovanja in solidarnosti. O mentorstvu mladim, karierni podpori, spreminjanju miselnosti o starejših delavcih ter ukrepih za prilaganje delovnih mest za starejše zaposlene so spregovorili predstavniki Mladinskega sveta Slovenije, ZDUS, Gospodarske zbornice Slovenije ter resornega mini-

strstva. V sklopu **Tedna vseživljenjskega učenja** in skupne akcije TVU »Dan starejših – čili, zdravi, informirani in dejavni« smo čutili potrebo, da moramo osvetliti pomen, ki ga ima vseživljenjsko učenje pri ohranjanju že pridobljenih in seveda novih znanj in veščin. Ozaveščenost o tem je pomembna tako za posameznika, ki se mora ob dejstvu bodoče upokojitve nanjo pripraviti, prav tako pa za delodajalce, ki v usposabljanje delavcev tik pred upokojitvijo premalo vlagajo. S predstavniki Študentske organizacije Slovenije, Slovenskega sociološkega društva, Društva upokojenih pedagoških delavcev, resornih ministrstev in ZDUS smo spregovorili o potrebi po programih za pripravo na upokojitve, pokazali primere dobre prakse ter izpostavili socialnovarstveni prostovoljski program **»Starejši za starejše«** kot primer spodbujanja vključenosti v družbene aktivnosti po upokojitvi. (V imenu ZDUS so razpravljali Rožca Šonc, Vida Bogataj in Jožica Puhar)

Z okrogle mize o izzivih kmetijske politike

Gostujoče vsebine strokovnega programa:

Kmetijsko - gozdarska zbornica Slovenije je pripravila zanimiv in izzivalen posvet o kmetijah. Naša država je v tem skupnem evropskem prostoru prepoznavna po raznolikosti in pestrosti v geografskem, kulturnem in kmetijsko pridelovalnem področju. Prakse, znanja, veščine, ki jih na kmetiji posamezniki prenašajo in nadgrajujejo iz roda v rod, ohranjajo podeželje poseljeno in obdelano. V številnih primerih so dopolnilne dejavnosti na kmetiji celo odločilen dejavnik za nadaljevanje kmetovanja. Strokovnjaki z različnih področij so v svojih predstavitev spregovorili o pomenu in možnostih za sobivanje in ustvarjanje delovnih mest na kmetijah in prijetnem bivalnem okolju za aktivno populacijo kot tudi za starejše.

Medgeneracijska koalicija Slovenije je pod pokroviteljstvom Ministra za izobraževanje, znanost in šport pripravila prisrčno srečanje, lahko ga imenujemo kar Prijateljski klepet o tem in onem z dr. Jernejem Pikalom. Ministru se je pridružila še državna sekretarka Martina Vuk in pa Tin Kampl, v.d. direktor Urada za mladino.

Ministrstvo za infrastrukturo je pripravilo okroglo mizo o prihodnjem razvoju slovenske infrastrukture, na kateri so sodelovali resorna ministrica Alenka Bratušek, generalni direktor Slovenskih železnic Dušan Mes, predsednik uprave Darsa Tomaž Vidic, generalni direktor 2TDK Dušan Zorko in predsednik uprave Luke Koper Dimitrij Zadel. Okroglo mizo je vodil kar naš pred-

Franci Pal razlaga ministru Zajcu (MOP) delovanje časovnega stroja

Ministrstvo za infrastrukturo je pripravilo okroglo mizo o prihodnjem razvoju slovenske infrastrukture, na kateri so sodelovali resorna ministrica Alenka Bratušek, generalni direktor Slovenskih železnic Dušan Mes, predsednik uprave Darsa Tomaž Vidic, generalni direktor 2TDK Dušan Zorko in predsednik uprave Luke Koper Dimitrij Zadel. Okroglo mizo je vodil kar naš predsednik ZDUS Janez Sušnik in na najlepši način demantiral bojazen nekaterih »poznavalcev« prometne infrastrukture, češ, da ne bo kos nalogi.

sednik ZDUS Janez Sušnik in na najlepši način demantiral bojazen nekaterih »poznavalcev« prometne infrastrukture, češ, da ne bo kos nalogi. Biti vrsto let v sedlu enemu od naših nekdanjih največjih špediterjev in avtobusnega prevoznika, je pustilo veliko znanja, vedenja o problematiki, ki se bržčas ni zadosti spremenila, in seveda kilometrine.

Pisarna Evropskega parlamenta v Sloveniji je organizirala dogodek, ki so ga poimenovali *Kako (so)ustvariti Evropo, kakršno si želimo*. V odkritem in sproščnem vzdušju so mnogi spregovorili brez dlake na jeziku o pomenu aktivnega državljanstva za razvoj in obstoj parlamentarne demokracije. Za dobro voljo sta prebila led v pogovorno dopoldne standup komika Aleš Novak in Vid Valič z razmišljanji **EU ni hec**. Malo kasneje pa sta že postala moderatorja sproščene pogovora z javnostjo o EU, evropskih volitvah in aktivnem državljanstvu, v katerem so svoja stališča kot gostje predstavili še novinar Ervin Hladnik Milharčič, gledališka in filmska igralka Maruša Majer in predsednica Dijaške organizacije Slovenije in koalicije MeKoS, Lucija Karnelutti.

Rokodelstvo je pomemben del slovenske nesnovne kulturne dediščine in tako neločljivo povezano z vrednotami in identiteto slovenskega naroda, zato mora postati in biti opredeljeno kot dejavnost poseb-

Branko Suhadolnik in Janez Sušnik (ZDUS) sta ministru za okolje in prostor razkazala ustvarjalno stičišče

nega družbenega pomena. Pomanjkanje širšega zavedanja o pomenu in vlogi rokodelstva se med drugim kaže v neurejenih pogojih za prenos rokodelskih znanj in veščin. Zato nas lahko še posebej radosti, da imamo v ZDUS tako predanega mentorja rokodelskih delavnic kot je Branko Suhadolnik, ki neumorno skrbi za to, da imajo naši upokojenci vedno polne roke (ustvarjalnega) dela.

Ena od zamolčanih zgodb našega vsakdana je problematika poškodb zaradi padcev in hujših posledic, ki so posledica predolgega čakanja na pomoč. Podatki kažejo, da v Sloveniji vsak tretji starostnik, starejši od 65 let, pade vsaj enkrat letno (najpogosteje na svojem domu), zaradi posledic padcev pa vsako leto umre več kot 500 ljudi; večina med njimi je starejših. Od padca do trenutka, ko starostniki, ki pogosto živijo sami, prejmejo pomoč, mine tudi 18 ur, kar pogosto privede do hujših zdravstvenih zapletov, pa tudi smrti. Rešitev predstavlja storitev

E-oskrba, ki jo je razvil Telekom Slovenije in ki zagotavlja učinkovito pomoč pri oskrbi na daljavo. Na domu uporabnika se enostavno ter brez večjih vlaganj ali dodatnih posegov namesti oprema, ki omogoča, da uporabnik zgolj s pritiskom na gumb na obesku ali varovalni enoti sproži klic na pomoč v asistenčni center. Posebna dodana vrednost pa je, da se klic na pomoč sproži tudi v primeru, ko zaradi padca, nezavesti ali slabosti uporabnik sam ne more pritisniti na gumb, zato je Telekom Slovenije skupaj z ZDUS pripravil projekt **»Varni in povezani na domu«**, katerega namen je zagotoviti lažjo

Dame iz Šaleške doline so se prav rade postavile pred objektiv našemu fotoreporterju

dostopnost do storitve E-oskrba tistim, ki jo potrebujejo, in sicer prek sodelovanja z občinami.

Ustvarjalno stičišče ZDUS

Rokodelska dejavnost je ena najbolj množično zastopanih dejavnosti v društvih upokojencev. Razstaveni prostor, imenovan Ustvarjalno stičišče ZDUS, je bil namenjen izmenjavi idej, prenosu znanj, druženju in iskanju sinergij. Predstavitvam rokodelskih izdelkov, prikazu rokodelskih znanj in veščin ter odprtih delavnic. Spretno roke naših upokojencev so prikazale klekljarske izdelke, vezenine, pletarske izdelke, voščilnice, velikonočne izdelke, miniaturno staro pohištvo, varjene skulpture, unikatne lesene izdelke, kaligrafijo in še in še. Ne smemo pa prezreti tistega, kar je iz Prekmurja v Ljubljano pripeljal Lendavčan, Franc Pal. Časovni stroj, ki ga je izdeloval poldrugo desetletje, leseno motorno kolo, bolida Formule 1, lesen bicikel, (zaresen, s katerim se da frdamano dobro peljati po asfaltu) violine, celo leseno reaktivno letalo. Si zamislite, da bi naredil še lesen »šporhert?« Potem bi zares veljala tista uganka, ki pravi: Nikoli ga ni bilo, nikoli ga ne bo, če pa bo, bo samo enkrat. Za DMS ga je odkril Branko Suhadolnik in nič ne navadnega ni, da se je ob njegovih izdelkih drenjalo največ obiskovalcev.

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

je bil pokrovitelj 44. srečanja pevskih zborov Društev upokojencev Slovenije, o čemer obširnejšo reportažo za junijsko številko revije pripravlja naš kolega Jože Miklavc. Naj na tem mestu le omenimo,

da gre za najvidnejšo in največjo kulturno prireditve ZDUS, v kateri so prvič nastopili najstarejši delujoči pevski zbori iz trinajstih pokrajinskih zvez društev upokojencev z gostujočima zboroma iz zamejstva. S tem smo se poklonili svojevrstnemu priznanju in dolgoletni tradiciji organiziranega zborovskega petja v društvih upokojencev. S prireditvijo pa spodbujamo kulturno ustvarjalnost in promoviramo zborovsko dejavnost.

Oder sožitja

je bil nekakšno medgeneracijsko stičišče izvirnosti in iznajdljivosti. Iz minute v minuto so se vrstili raznovrstni kulturni nastopi v izvedbi društev upokojencev in v sodelovanju z osnovnimi šolami, vrtci in drugimi društvi. Samostojni in medgeneracijsko

zasnovani nastopi s področja zborovske, folklorne in dramske dejavnosti, petje ljudskih pesmi in godci ljudskih viž. Seveda sta bila vstop in ogled prireditve brezplačna, tako kot mora biti za tanke in nikdar polne »tošeline.«

Zadnji dan

tridnevne prireditve si je za ogled dejavnosti ZDUS in razstavnih prostorov vzel čas mag. Dejan Židan, predsednik državnega zbora. Družbo mu je delala evropsoslanka Tanja Fajon, v delegaciji pa so bili še številni funkcionarji parlamenta in stranke SD. Židan si je v spremstvu predsednika Janeza Sušnika ogledal ustvarjalno stičišče, se zadržal pri naših rokodelcih, največ časa pa namenil predstavitvi **verižnega eksperimenta**, ki nastaja v okviru DU Jesenice in OŠ Prežihovega Voranca na Jesenicah. Verižni eksperiment sta mu razložila Stane Arh in Boris Bregant, praktični prikaz pa kar jeseniški šolarji, ki jim je Židan za izvirnost iskreno čestital in jim zaželel še veliko izvirnosti pri snovanju podobnih eksperimentov.

Zaključek prireditve je potekal pod pokroviteljstvom Ministrstva za kulturo RS. Zaključne besede so pripadle naši podpredsednici Veri Pečnik, ki ni mogla skriti zadovoljstva in zanosa nad, v vseh pogledih, nadvse uspešnih Dneh medgeneracijskega sožitja. Zahvalila se je partnerjem in soorganizatorjem prireditve ter pohvalila celotno ZDUSovo ekipo, ki je opravila nalogo z odliko. Predsednica MeKoS in Dijaške organizacije Lucija Karnelutti je v prisrčnem zahvalnem nagovoru obiskovalcem izpostavila vlogo in pomen medgeneracijskega sodelovanja, ter izposta-

Podpredsednica ZDUS med zaključnim nagovorom

vila odlično sodelovanje z ZDUS. Državna sekretarka na ministrstvu za kulturo, dr. Tanja Kerševan Smokvina (Minister za kulturo Zoran Poznič je prevzel pokroviteljstvo nad zaključno prireditvijo) je opozorila, da v našem prostoru premalo pozornosti posvečamo medgeneracijskemu sodelovanju in da je prireditev, kot je bila ta, izvrstna priložnost da od besed preidemo k dejanjem. Naša kolegica Slavica

Bučan, ki je moderirala zaključno prireditev, je nato povabila na oder Mileno Zupančič in Evgena Cara, glavna protagonista »grenko sladke« komedije **Srečen za umret**, ter se z njima zapletla v prisrčen klepet na čase, kako sta se pripravljala vsak na svojo upokojitve in kje sta črpala ideje za osebno filmsko izpoved. Po ogledu filma so v dvorani Kocka na Gospodarskem razstavišču, kjer je potekala

glavnina najštevilčnejših dogodkov, ugasnili reflektorji, zastor je padel, pogum za druge dneve medgeneracijskega sožitja pa pogнал adrenalin po žilah vsem, ki smo bili vpeti v pripravo tega dogodka. Več o samih vsebinah **Dnevo medgeneracijskega sožitja** pa si boste lahko prebrali v prihodnjih številkah naše revije.

Črt Kanoni, foto Urška Boljkovac, Jože Miklavc in ČK

Akademija za družbeno odgovornost podpira dvojni status upokojujencev

Akademija za družbeno odgovornost, v kateri so med drugim profesorji nekaterih ljubljanskih fakultet, podpira predlog za spremembo pokojninskega zakona, po katerem bi lahko upokojujenci nadaljevali pridobitno dejavnost in hkrati prejeli pokojnino. Poudarili so, da ima starostna pokojnina namreč ob socialni tudi lastninsko prvino.

Pravica do starostne pokojnine po njihovem opozorilu vsebuje več prvin, med drugim tudi prvino lastninske pravice. »Ta okoliščina pa je za regulatorja velika omejitev in zaradi nje nima povsem prostih rok pri njenem pravnem urejanju. Ta omejitev denimo regulatorju jemlje legitimnost, da pogojuje pridobitev in uživanje starostne pokojnine s tem, da oseba preneha opravljati poklicno delo ali dejavnost,« so opozorili. Le nekaterim kategorijam zavarovancev zakonodaja priznava dvojni status zavarovanca

in upokojujence, zato je treba po mnenju akademije čim prej to vprašanje urediti za vse upokojujence enako, tako da ne bo več ovir za dvojni status vsakega upokojujence. Po njihovi oceni je pogojevanje pravice do prejemanja pokojnine s tem, da oseba ne opravlja pridobitnega poklicnega dela ali dejavnosti, škodljivo zavračanje možnosti dvojnega statusa. »To zavračanje temelji na preživeti socialno-varstveni paradigmi starostne pokojnine kot pravice, po kateri tisti, ki pridobiva dohodek, ne potrebuje starostne pokojnine,« so spomnili. Takšna miselnost, po njihovi oceni, številne, ki kompetentno izvajajo svoj poklic in so ustvarjalni, sili v pasivno preživljanje starosti. »V naprednih državah se pravica do starostne pokojnine ne uveljavlja kot socialni korektiv, ampak zlasti kot pravica, ki se zagotavlja zavarovancem na temelju plačevanja prispevkov, le delno pa iz drugih virov,« so zapisali. Pri

ureditvi starostnih pokojnin in statusa upokojujencev je treba po njihovi oceni upoštevati načelo "vsako delo šteje". »Kakovostno delo in ustvarjalnost vsakega posameznika ustvarja novo vrednost, ki omogoča nove zaposlitve,« so dodali. »Vendar pa mora pridobitno delo upokojujencev ostati stvar njihove svobodne izbire in ne sme postati izgovor za nižjo odmero in usklajevanje pokojnin,« so izpostavili. Po predlogu novele pokojninskega zakona, ki ga je ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pripravilo za usklajevanje s socialnimi partnerji, bo upokojujencem po izpolnitvi pogojev za starostno upokojitve ob upoštevanju ustreznih varovalk omogočeno tudi prejemanje dela oziroma po določenem času celotne pokojnine. Pogoj pa je plačevanje vseh prispevkov za socialna zavarovanja.

Povzeto po STA, foto Jože Miklavc

Vajeništvo se vrača

Starejše osebe, babice, dedki in verjetno tudi drugi sorodniki, hote ali nehoče skrbno spremljamo uspešnost in razvoj naših vnukov. Kadar je potrebno, po svojih možnostih tudi pomagamo. Mestoma pa smo zaskrbljeni za njihovo bodočnost, pridobitev izobrazbe, delovnih veščin in končno možnosti dela, ki ga bodo z veseljem in uspešno opravljali. Iz navedenih razlogov ne bo odveč, če se zdaj, v času poudarjanja medgeneracijskega sožitja, dotaknem teme, ki ni čisto naša, je pa del naših skrbi in upanj.

Mnogi med nami se spominjamo časov, ko smo se mladi po zaključeni osnovni šoli razpršili po različnih srednjih in poklicnih

Zanimanja za dualni sistem izobraževanja je vse več

Prvi pilotni programi so stekli v letu 2017 v petih šolskih centrih v Sloveniji. Uspešnost tega pristopa je povzročila širjenje možnosti tovrstnega izobraževanja, ki pri mladih ni ostalo neopaženo. Zdaj tudi ministrstvo pristojno za izobraževanje spoznava, da je v vajeniški obliki izobraževanja prednost, saj to omogoča zgodnejši stik s potencialnim delodajalcem in nabiranje praktičnih izkušenj, ki so pomembne za poklicno kariero in večajo možnosti zaposlitve po končanem izobraževanju.

šolah. Prve bolj teoretično naravnane, s poudarkom možnega nadaljnega študija, druge pa bolj praktično usmerjene, kjer so absolventi dobili več praktičnih znanj in jih obogatili s hkratnimi praktičnimi veščinami v delovnih okoljih – v obliki vajeništva. Postali so mojstri svojih poklicev in na njih je slonel pomemben del obrtnih dejavnosti, storitev in vodstvenih nalog v industriji. Pozneje, z uvedbo usmerjenega izobraževanja in s »sanjavimi« predstavi o potrebah po pretežno teoretično izobraženih kadrih v novih pogojih razvoja gospodarstva, kjer bo prevladovala moderna tehnika, tehnologija in visoki management, se je model vajeništva nekako izgubil, bil opuščen. Čas pa je prinesel spoznanje, da je tudi še tako moderne stroje, celo avtomate, potrebno streči, jih montirati, vzdrževati ... Tudi storitve z neusposobljenimi »nalagalci polic«, npr. v trgovini ali priučeni kadri v turizmu, ne prinašajo pričakovane kvalitete. Da o propadajočih obrtnih dejavnostih ne izgublamo besed. Spodbujeni s prakso drugih držav, bolj kot z domačimi pobudami, smo se ponovno vrnili k vajeništvu, dualnemu sistemu izo-

braževanja določenih kadrov – povezovanja teorije in prakse v konkretnih delovnih okoljih. Prvi pilotni programi so stekli v letu 2017 v petih šolskih centrih v Sloveniji. Uspešnost tega pristopa je povzročila širjenje možnosti tovrstnega izobraževanja, ki pri mladih ni ostalo neopaženo. Zdaj tudi ministrstvo pristojno za izobraževanje spoznava, da je v vajeniški obliki izobraževanja prednost, saj to omogoča zgodnejši stik s potencialnim delodajalcem in nabiranje praktičnih izkušenj, ki so pomembne za poklicno kariero in večajo možnosti zaposlitve po končanem izobraževanju. Akcijo povezovanja šolskih inštitucij in delodajalcev vodi GZS, ki posebej skrbi za promocijo te oblike med gospodarskimi subjekti. V začetku aprila sem se, zahvaljujoč svoji nekdanji delovni karieri, udeležila Festivala vajeništva, ki ga je organizirala zbornica. Prireditev me je prijetno presenetila. Polna dvorana udeležencev – predstavnikov šol, delodajalcev, mentorjev, samih vajencev, za kar je zmanjkalo sedežev v dvorani, je pokazala izjemno angažiranost in rastoči pomen tega načina pridobivanja kadrov. Poudarek dogodku so dodali tudi pred-

stavniki države – svetovalec predsednika republike, državna sekretarja ministrstev pristojnih za gospodarstvo ter za izobraževanje in šport – in seveda sami vajenci, ki so smelo opisali svoje delo in dosedanje izkušnje. Za enkrat je v Sloveniji približno 130 vajencev. Na Gospodarski zbornici pa je že evidentiranih preko 700 potreb na kvalitetnih delovnih mestih. Na tem področju se torej našemu gospodarstvu in mladim, ki iščejo svoje možnosti pridobitve poklica in dela, obetajo boljši časi. Možnosti izobraževanja v obliki vajeništva se zdaj širijo na nove izobraževalne centre. Za šolsko leto 2019/2020 so že razpisane možnosti vpisa za poklice: mizarja, kamnoseka, oblikovalca kovin - orodjarja, steklarja, gastronomskih in hotelirskih storitev, papirničarja, strojnega mehanika, zidarja, električarja, mehatronika operaterja in kleparja - krovca.

Mnogim mladim, ki nimajo aspiracij samo po študiju, to odpira možnosti preizkusa samih sebe v nečem bolj praktičnem, pri čemer jim pot nadaljnega študija, če to želijo in zmorejo, ni zaprta.

Težava v naši družbi pogosto nastopa v obliki različnega dojemanja določenega dela kot vrednote.

Ko si bomo priznali, da je vsako delo častno in predstavlja vrednoto, potem tudi vprašanje pomanjkanja določenih kadrov ne bo tako poudarjeno. Odgovornost za to pa je tudi na starših, ki bi se morali otresti predsodkov do določenih del in omogočiti svojim otrokom, našim vnukom, da delajo tisto, kar jih veseli in kjer so lahko uspešni.

Besedilo in foto, Jožica Puhar, Strokovni svet ZDUS, Upravni svet AGE

10. Dan za spremembe – Odpravimo diskriminacijo!

6. aprila je potekal že 10. Dan za spremembe. Velika vseslovenska prostovoljska akcija v organizaciji Slovenske filantropije je ponovno povezala številne akterje po celi Sloveniji, letos še posebej z namenom odpravljanja diskriminacije. Slovenska filantropija kot glavni organizator Dneva za spremembe je v preteklosti akcije že obarvala medgeneracijsko, spreminjali so znamenarjena igrišča v barvita mesta druženja, osamljene vsakdane v pomladni živžav, staro robo namenjali novi rabi, z izmenjavo oblačil in predmetov so pomagali šolskim skladom, širili spoštovanje in solidarnost z namenom povezovanja skupnosti in sodelovanja. S sloganom akcije **Ne prepuščaj se toku, spreminjaj tudi ti!** že vsa leta nagovarjajo vse prebivalce Slovenije. Prostovoljske akcije, katerih rdeča nit je odpravljanje diskriminacije, so potekale v 80 krajih, med organizatorji pa so bila društva, vrtci, šole, krajevne skupnosti, občine, javni zavodi in posamezniki, sodelovala so tudi podjetja. Prijavljenih je bilo 171 akcij. Po vsej državi je bilo aktivnih več kot 600 organizacij in več kot 9000 prostovoljcev. Direktorica Slovenske filantropije, Tereza Novak, je pozvala: »Solidarnost, sodelovanje in medsebojno spoštovanje so obet za povezano in varno družbo. V taki skupnosti si lahko obetamo vzpodbudno okolje za odrasča-

nje otrok, podporo zaposlenim pri organizaciji življenja in za varno in izpolnjeno starost. Tako ustvarjamo skupnost, ki ne tolerira diskriminacije posameznikov in skupin. Prostovoljstvo je ena od izjemnih dejavnosti, ki vsem vključenim in skupnosti prinaša predvsem pozitivne premike. Dan za spremembe je za to izvrstna priložnost.« Prijavljenih je bilo 95 medgeneracijskih aktivnosti, 86 osveščevalnih akcij, 82 druženj in obiskov, 65 akcij odpravljanja predsodke/stereotipe/sovražni govor, 38 čistilnih akcij, 23 akcij urejanja javnih prostorov, 21 medsosedske pomoči, 17 zbiralnih akcij (dražb, izmenjevalnic), 20 posredovalnic večšin, 26 prireditev/predstav/flash mobov, 33

športnih aktivnosti in rekreacije in 36 drugih akcij. Slovenska filantropija se že 26 let aktivno odziva na družbene probleme, spodbuja in razvija prostovoljstvo, deluje na področju migracij, pomaga ogroženim in je glasna zagovornica človekovih pravic. Z osrednjo temo Dneva za spremembe »Odpravimo diskriminacijo« že zdaj napovedujejo enoletni projekt **Za Vse/4ALL**, ki ga bodo v partnerstvu z ZIZRS, kot nosilec projekta, in z Zavodom vozim izvajali po vsej Sloveniji. Namenjen bo ozaveščanju o prisotnosti diskriminacije na različnih področjih in informiranju, kako ukrepati proti diskriminaciji.

Tereza Novak, izvršna direktorica SF, foto Freelimages

Aktivno sproščanje v dobri družbi Thermance Laško

do 11. 7. 2019

4 dni/3 noči polpenzion
že od **140,40 €** na osebo

Dodaten 20 % popust na vse wellness in fizioterapevtske storitve
v terminu od 1.-30.6.2019.

AKTIVNI ODDIH

Koda:
ZDUSplus

Nastop MePZ A. Šuligoj DU Ilirska Bistrica

Bistriški Mešani pevski zbor med nastopom

»Tisoči smo se ji približali, se ji priklonili, jo vzljubili, z njo živeli, jo vzpodbujali in ji dali dih!« je med drugim zapisal predsednik Zveze pevskih zborov Primorske, Anton Baloh, v knjižici *Primorska poje*.

Že petdeset let se srečujejo pevski zbori po vseh krajih zahodne Slovenije, Hrvaške in Italije. V vsem tem času je v številnih zborih svoje znanje delilo na tisoče in tisoče glasbenikov, pevcev, pevovodij, skladateljev, pesnikov in še

mnogih drugih, da o preštevilnih zvestih poslušalcih niti ne govorimo. »Primorska poje je od svoje prve uprizoritve enaka današnji,« je zapisal Baloh. Ponosni smo, da že petintridesetič sodeluje tudi naš Mešani pevski zbor Avgust Šuligoj, DU Ilirska Bistrica. Predolgo bi naštevali, kje vse so že nastopili. Povejmo, da so letos, 30. marca, z ubranim petjem navdušili poslušalce v prijetni vasi Podnanos, ki med drugim slavi kot rojstna vas naše državne himne, sedme kitice Prešerno-

ve Zdravljice, izpod peresa skladatelja Stanka Premrla. Svoj nastop so poimenovali po ljudski Čej so tiste stezice, ki so jo tudi zapeli. Dodali pa so še moravsko ljudsko, **Zabučale gore**, in dve naši ljudski, **Nocoj je ena luštna noč** in **Pleničke**. Iz ne preštevilnega zbora je neutrudna pevovodkinja Anamarija Surina izvalila ubrano in čustveno petje. Čestitamo ji in prepevajočim tudi.

Besedilo in foto,
Franc Gombač

DU Tržič je nedolgo nazaj izdalo zbirko pesmi Janeza Mayerja Placarji in gasarji

Kot v uvodniku piše Janez Mayer, so Placarji in gasarji posvečeni Tržičanom, ki so se ga čustveno močno dotaknili kot zanimive, posebne, duhovite in ustvarjalne osebnosti, ob določenih dogodkih ali ob smrti, ko je občutil za njimi praznino. Je zbirka, ki še vedno nastaja in ne bo dokončna, dokler se bodo podobe v njem še prebujale.

Vsaka pesem raste iz spominov na pristna doživetja, ki se mu spontano obujajo v bolj

ali manj jasnih slikah in prizorih. Placarji in gasarji so poskus nekakšne dokumentarne poezije, pesniški sinopsisi za upodobitve ljudi, ki so mu za življenje v rodnem mestu napolnjevali dušo ter vedrili in burili misli in srce. Za ilustracije je izbral risbe svojega očeta Mirka Majerja, ki je Tržič vedno upodabljal z ljubeznijo in zato lahko njegovi liki ob očetovih podobah močneje zaživijo, medtem ko je oče že preminil. Tako kot avtor zbirke z besedo njegov oče z grafiko rekonstruira izvornike iz dokumen-

tov in obstoječe stavbne zapuščine v impresivne ponaredke.

Lektoriranje teksta je Mayer zaupal svojemu osnovnošolskemu učitelju slovenskega jezika profesorju Božu Vračku, ki je prispeval tudi spremno besedo. V njej je med drugim zapisal, da je pesmi napisal občutljiv poet – kronist, ki ga vznemirja čas kot zrcalo mladosti, zorenja in izkušenj. Kronist z besedo in sliko. Ogleдалo drži času zgodnjih šestdesetih let in še kasneje. Kako generacija doživlja prebu-

Knjižnica dr. Toneta Pretnarja v Tržiču

janje sebe in družbe. Kako se z revoltom mladih odpirajo vrata v prihodnost iz zatoknosti v svet in svetovljanstvo. Avtorju večkrat uspe bridko zgodbo požlahniti v smeh – skozi solze.

Svoje doživljanje pesmi pa je v spremni besedi zapisala tudi predsednica DU Tržič profesorica Zvonka Pretnar. Piše, da se ob imenih, ki jih avtor niza, obnavljajo zgodbe o ljudeh, ki niso živeli običajnega življenja. Živeli so po svoje in se dvignili iz povprečja. Portreti posameznikov so hkrati tudi portreti časa, kraja in ne nazadnje dejavnosti, ki so jih posamezni razvijali. Ohranjajo pa humor, ki je bil oz. je značilen za Tržičane.

Slavica Bučan, foto knjižnica
Dr. T. Pretnarja, Tržič

Svetovni dan knjige in avtorskih pravic

Društvo upokojencev Pivka že več let zaporedoma praznuje 23. april, Svetovni dan knjige, s kulturno prireditvijo. Tudi letos smo pripravili kulturni dogodek v kinodvorani Krpanovega doma v Pivki in ga združili s podelitvijo priznanj za bralno značko. Bralna značka za upokojence občine Pivka se odvija med dvema simboličnima datuma, začnemo jo s 1. oktobrom, Svetovnim dnevom starejših, končamo pa spomladi s Svetovnim dnevom knjige.

Na prireditvi so nastopili Ženski pevski zbor Društva upokojencev Pivka pod

vodstvom Marcela Štefančiča, Ženska vokalna skupina Rožmarinke in krožek Beremo skupaj. V goste so prišli učenci Osnovne šole Košana, ki so s svojim razgibanim nastopom prijetno popestrili kulturni dogodek. Učenci so v svojem nastopu počastili 120-letnico smrti pesnika Dragotina Ketteja, krožek Beremo skupaj pa se je spomnil 200-letnice smrti slovenskega preporoditelja Valentina Vodnika.

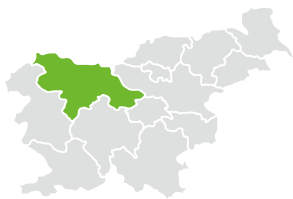
Osrednji dogodek je bila podelitev priznanj tistim, ki so izpolnili in oddali zloženke za bralno značko. Lansko sezono smo začeli previdno, saj nismo mogli predvideti odziva bralcev. Letos smo bolj optimistič-

no razpoloženi. Lani je oddalo zloženke 18 bralcev, letos nas je bilo že 23. Dober pokazatelj uspešnosti bralne značke je tudi stalna izposojenost knjig iz bralnega seznama. Veseli smo, da spodbujamo branje tudi med starejšimi. Zato z veseljem napovedujemo jeseni novo, tretjo sezono bralne značke za upokojence v občini Pivka. Vabimo vse, ki so prebrali kakšno zanimivo knjigo in menijo, da bi koristila še komu, da nam sporočijo njen naslov in avtorja. To lahko storijo na našem društvu, v knjižnici Pivka ali na Bibliobusu.

Besedilo in foto, Jožica Knafelc

Po koncu so udeleženci prireditve stopili pred fotografski aparat

GORENJSKA

70 let DU Škofja Loka – Naše izkušnje so naše bogastvo

Društvo upokojencev Škofja Loka letos praznuje 70 let delovanja, že pred koncem lanskega leta pa so v društvu izdali zbornik z naslovom NAŠE IZKUŠNJE SO NAŠE BOGASTVO, v katerem so na 130 straneh v besedi in sliki predstavili delovanje društva v minulih sedmih desetletjih.

Osrednja prireditev, s katero so počastili okrogel jubilej, je bila 25. aprila v Sokolskem domu v Škofji Loki. Pripravili so pester, kulturno obarvan, program, udeležence prireditve, še posebej ljubitelje motorjev, pa so prijetno presenetili že ob samem prihodu – pred Sokolskim domom so jih namreč pričakali člani Moto kluba Leteči Kranjci, ki so predstavili svoje jeklene konjičke.

Na sami slovesnosti so nastopili Mešani pevski zbor Vrelec, Pevska skupina Mavrica in skupina Loške orglice – vse tri skupine delujejo znotraj njihovega DU. K sodelovanju so povabili še Kulturno društvo Glasba – drama iz Škofje Loke, nastopili so otroci iz tamkajšnjega vrtca, program pa so popestrile tudi plesalke škofjeloške glasbene šole in skupina upokojenk kot Country plesalke. Program je čudovito povezal v celoto Janez Dolinar. Med samo prireditvijo so prvič v zgodovini društva razglasili tudi častno članico društva – to priznanje si je prislužila **Julija Jenko**, ki je zaslužna za marsikatero dejavnost v preteklosti.

V Sokolskem domu so ob jubilejni slovesnosti odprli tudi priložnostno razstavo **Naših 70 let**, ki je, kot pojasnjuje predsednik DU Škofja Loka, **Miro Duić**, bogat dokumentarni pregled društva in vseh njegovih dejavnosti tako na področju športa, turističnih dejavnosti, petja, kot tudi na področju izobraževanja, namreč Univerza za tretje življenjsko obdobje je bila 10 let sestavni del društva, ter njihove zelo poznane Marinkine knjižnice,

Predsednik DU Šk. Loka Miro Duić, častna članica Julija Jenko in župan Škofje Loke Miha Ješe

planinstva, pohodništva ... Skratka, to je prikaz najbolj izpostavljenih dejavnosti v društvu, ob katerih se je marsikdo videl, našel in spomnil na kakšne lepe trenutke. Na začetku maja so razstavo iz Sokolskega doma prenesli v društvene prostore, in sicer v njihovo Galerijo Hodnik, v kateri od leta 2007 stalno prirejajo različne razstave, ta je že 150. po vrsti.

Izdajo zbornika NAŠE IZKUŠNJE SO NAŠE BOGASTVO je društvu omogočila Občina Škofja Loka, za vsebino pa so poskrbele društvene prostovoljke novinarke, ki so izkušene na tem področju, saj kot pojasnjuje Duić, že 12 let pripravljajo njihovo glasilo MI O SEBI. To je edinstveno glasilo, ki ga nima, po njegovem mnenju, nobeno drugo društvo upokojencev v Sloveniji. Vsako leto izdajo tri ali štiri številke na približno 40-ih ali več straneh, dobijo pa ga vsi člani društva brezplačno. Ker so vsebine zanimive, ga vedno znova težko čakajo.

DU Škofja Loka je, kot je ob jubileju ponosno povedal predsednik, kar veliko društvo, v katerem je več kot dva tisoč članov, ki pa niso le iz Škofje Loke, ampak prihajajo tudi iz drugih občin, med drugim iz Železnikov, Žiri, Kranja in Ljubljane, nekaj jih je celo iz tujine. Kaj pa je tisto, kar jih najbolj privlači? Duić pravi, da je to izjemno raznolik program aktivnosti, od kulturnih vsebin, ki vključujejo dva pevska zbora in instrumentalno skupino, razstave, knjižnico in tudi vse bolj priljubljene obiske gledaliških in opernih predstav, do turističnih in kopalnih izletov in še posebej športnih dejavnosti. Dobra četrtina članov se udejstvuje prav na področju športa – njihovi upokojenci sodelujejo v kar 17-ih panogah, in v nekaterih tudi zelo uspešno tekmujejo. Svoje mesto v društvu imajo tudi razna družabna srečanja, ki jih pripravljajo za Martinovo, ob novem letu in drugih priložnostih. V društvu od leta 2008 živi tudi program Starejši za starejše, znotraj katerega deluje 31 prostovoljk, ki so do zdaj opravile že več kot osem tisoč obiskov, marsikomu tudi pomagale pri raznih opravilih. To je dejavnost, ki ima visok humanitarni in socialni karakter, upokojenke, ki delujejo v programu, pa so za svojega vzele geslo: »Danes bom jaz pomagal tebi, jutri bo kdo mlajši pomagal meni.«

»In tako je na to treba gledati. To je medsebojna povezava ter medgeneracijsko srečevanje na več področjih, ki ima zato tudi toliko večjo težo za vse naše upokojence,« dodaja Duić. Glede načrtov za nadaljnje delo pa pravi: »Lažje je delati načrte kot načrtno delati. Mislim, da moramo načrtno delati, potem bomo vse, za kar smo se obvezali, tudi realizirali.« Slovesnosti sta se udeležila tudi podpredsednica ZDUS, Vera Pečnik, in podpredsednik Pokrajinske zveze DU Gorenjske, Stane GORENC. Pečnikova je društvu ob jubileju izročila Veliko plaketo ZDUS, oba pa sta jim tudi od srca čestitala ter zaželela uspešno delo še naprej.

Slavica Bučan, foto Nevenka Mandić – Orehek

Prijateljstvo med DU Šenčur in DU Tržišče se nadaljuje

Na povabilo Društva upokojencev Tržišče na Dolenjskem, (pohodniki tega društva so se lani jeseni udeležili pohoda po območju občine Šenčur), so se pohodniki Društva upokojencev Šenčur letos na Gregorjevo odpravili na skupen pohod po malkovskih gričih. Pohoda se je udeležilo 24 šenčurskih upokojencev in nekaj domačinov. Pot je vodila iz Tržišča, kjer so tamkajšnji upokojenci pripravili lepo dobrodošlico, in po Dolini z vzponom do Pavle vasi, kjer stoji cerkev sv. Jakoba. Tam jih je čakala postojanka z odličnimi dobrotami, tako da poti niso nadaljevali ne lačni ne žejni. In kam jih je vodila nadaljnja pot? Do zidanice Marjana Pirca v Malkovcu, ki je eden od kraljev cvička.

Pohodniki pred sv. Jakobom v Pavli vasi

Tudi tam je bilo veselo, k čemer so doprinesli še Jurjevi godci, ki so jih Šenčurjani pripeljali s seboj. Pohod so končali ob topli malici v Tržišču, kjer jih je med drugimi pozdravil župan občine Sevnica, Srečko Ocvirk.

Slavica Bučan, foto Franci Erzin

Dalmacija in Hercegovina – počitnice DU Kropa v povezavi z DU Lipniške doline

Upokojenci Kroke in Lipniške doline smo že drugo leto v mesecu aprilu preživeli prijetne počitnice v Dalmaciji. Letos smo v šestih dneh spoznali zanimivosti lepih dalmatinskih in hercegovskih mest z bogato kulturno in naravno dediščino. V zgodnjih jutranjih urah smo se z avtobusom odpravili na pot s krajšimi postanki proti Beli Krajini, preko slovensko-hrvaške meje in po avtocesti proti Dalmaciji, mimo Šibenika do Sinja, ki je poznan po Sinjski Alki, s frančiškanskim samostanom in urejenim muzejem.

V večernih urah smo prispeli do našega cilja, hotela v Neumu, v katerem smo bili nastanjeni vse dni naših počitnic. Naslednji dan smo se udeležili izleta po slikoviti dolini Neretve v Vrelo Bune, ki ima najmočnejši izvir v Evropi in kjer je čudovita »Derviška Tekija«, to je islamska verska zgradba. Nato smo nadaljevali pot v Mostar, kjer smo si ogledali staro mestno jedro in bili priča pogumnega skoka iz obnovljenega mostu ob prisotnosti slovenske zastave. Tretji dan smo se odpravili in sprehodili po lepih ulicah mesta Dub-

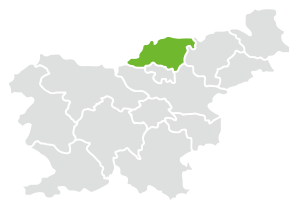
Skupinska fotografija v Medjugorju

rovnik. Ganljivo je bilo srečanje s kroparsko domačinko Damijano Nardin, ki že skoraj 60 let živi z družino v tem živahnem mestu. Četrty dan pa je bil namenjen obisku romarskega središča v Medjugorju, obisk in ogled svetišča, vožnja in vzpon do Crnice, mesta Marijinih prikazovanj. Predzadnji dan pa je bil namenjen raziskovanju Neuma, trgovin, kjer prodajajo odlično travarico, počitku pa tudi sončenju ob morju in zunanjemu bazenu. Temperature letos niso bile preveč ugodne za kopanje, najbolj korajžni pa smo kljub temu skočili v vodo. Zadnji dan smo se poslovili od Neuma, sledila je vožnja do Splita in ogled mesta s čudovito Dioklecijanovo palačo.

Da pa ne bi ostali brez rekreacije, je za to v večernih urah poskrbela ga. Nuša Kolman, navdušena prstometašica, za ostalo rekreacijo pa Mojčine telovadke. Preživeli smo prijeten in zanimiv teden. Zahvaljujemo se gospe Miri Krnc, ki je v našem društvu zadolžena za rekreacijo, pohode in izlete, da je poskrbela, da starejši preživljamo jesen življenja na čim bolj pester način. Vse zahvale pa tudi agenciji TUR TUR turizem z vodičem Mirkom.

Besedilo in foto, Metka Petrač

KOROŠKA

Na Ravnah in Slovenj Gradcu brezplačni prevozi za starejše

K projektom brezplačnih prevozov za starejše sta v zadnjem obdobju aktivneje pristopili občini Slovenj Gradec in Ravne na Koroškem. V Slovenj Gradcu bodo brezplačne prevoze za starejše začeli opravljati 13. maja, na Ravnah pa občina za letos načrtuje nakup vozila, s katerim bo v prihodnje omogočala brezplačne prevoze za starejše in invalide.

V Mestni občini Slovenj Gradec bodo brezplačne prevoze zagotavljali s pomočjo prostovoljnih voznikov, ki bodo delovali v okviru zavoda Sopotniki. Občina bo zagotovila vozilo, v proračunu pa so že zagotovljena sredstva za licenčino pri uporabi rezervacijskega sistema prevozov ter za stroške goriva za vozilo, ki bo predvidoma eno od obstoječih občinskih službenih vozil.

»V Mestni občini Slovenj Gradec želimo skozi medgeneracijsko sodelovanje preprečiti izoliranost starejših občanov, ki sedaj zaradi pomanjkanja možnosti javnega ali lastnega prevoza ostajajo pretežno doma in se v dogajanje v naši mestni občini žal ne vključujejo,« je sporočil slovenjgraški župan, Tilen Klugler, in napovedal, da bodo tako starejšim ponudili brezplačne prevoze do zelene lokacije in nazaj, jih spodbujali k aktivnostim, jim pomagali pri nošenju težjih stvari in podobno. Projekt bodo v Slovenj Gradcu podrobneje predstavili 25. aprila, ko bo tudi slovesni podpis pogodbe z zavodom Sopotniki. Prve prevoze pa bodo po napovedih začeli opravljati 13. maja.

Podobnega projekta, v katerem predvidevajo brezplačne prevoze za starejše od 65 let in za invalide, se lotevajo tudi v občini Ravne na Koroškem, kjer trenutno sofinancirajo zgolj brezplačne prevoze za upokojence v dopoldanskem času v okviru rednih linijskih avtobusnih povezav na relaciji Kotlje - Ravne - Prevalje. Glede na številne pobude in potrebe pa zdaj na občini ugotavljajo, da to ni dovolj. Ravenski občinski svetniki so tako na zadnji seji občinske-

Pogled na Ravne na Koroškem

Naše prostovoljke so se znova izkazale

ga sveta obravnavali predinvesticijsko dokumentacijo za projekt brezplačnih prevozov za starejše in invalide, s katerim bo občina prek LAS Mežiške doline kandidirala za pridobitev evropskih sredstev. Občina je nosilec projekta, partnerja pri projektu pa sta Koroški medgeneracijski center, kjer bodo za ta projekt zaposlili eno osebo za polovični delovni čas, in DU Ravne. V nadaljevanju se bodo predvidoma projektu pridružile še druge organizacije oz. društva.

Na občini bodo pripravili tudi pravilnik o prevozi, kjer bodo določili pravila glede koriščenja prevozov. Predvidoma bodo ti prioriteto namenjeni tistim, ki bodo potrebovali prevoz do nujnih opravkov na področju zdravstva in javne uprave. Kdaj točno bodo v ravenski občini začeli opravljati brezplačne prevoze, še ni znano.

Povzeto po STA, foto Facebook Občina Ravne

ZASAVSKA

Dan za spremembe – odpravimo diskriminacijo

V okviru 10. dneva za spremembe, katerega slogan je »odpravimo diskriminacijo«, smo se vključili tudi prostovoljci programa Starejši za starejše iz DU Hrastnik. V ta namen smo obiskali naše uporabnike, ki so po našem mnenju včasih diskriminirani, bodisi hote ali nehoti, s strani ljudi ali ustanov.

Prizadene dejstvo, da večina diskriminacijo sprejema kot del življenja in se trudijo biti čim manj moteči za okolico in družbo. Resnično si želimo, da s svojimi obiski in druženji taka razmišljanja ovržemo in ljudi osveščamo, da diskriminaciji rečejo **NE. Vse to in še več je že pred časom** s pismom svoji posebni deklaciji Vesni, moji ljubi nečakinji, napisal njen ati.

»Moja najdražja! Vem, hčerka moja, da bi moral pisati z velikimi tiskanimi črkami, tako bi lažje prebiral to pismo. Vendar kljub temu bi ga težko razumela, ker si še premajhna in ker počasi razmišljaš in ker razumeš stvari z zamudo glede na nekatere tvoje vrstnike. Torej, nekateri bi rekli, da si drugačna. Mogoče res drugače dojemaš svet okoli sebe, velikokrat pozno ali nepravčasno reagiraš na poziv okolice, ne razumeš povsem logične stvari, se mučiš

z rešitvami povsem enostavnih težav, vendar verjamem ti hčerka moja, da so drugačni ti, drugi. Ti drugi, ki venomer hitijo, ki so pametni, preračunljivi, prevzetni, hinavski ... Vendar ne vsi. Veliko je dobrih, zlatih ljudi. S srčno kulturo, ljubeznijo do bližnjega ali »drugačnega«, ljudi, ki s svojim velikim razumom razumejo manj razumne. Takšne ljudi, pisane z veliko začetnico, si našla v prilagojenem programu OŠ Vitka Pavliča. Nikoli ne bom pozabil, ko sem podpisal kos papirja, preden so te premestili na ta oddelek. Administraciji in birokraciji je bilo zadoščeno. Vendar spoznanje, da morda nikoli v življenju ne boš imela svoje denarnice s svojim denarjem, pravice do svobodnega odločanja, da nikoli ne boš vozila avtomobila in še ... in še ... me je vrglo s tira. Prikrajšana si za več pravic in dolžnosti, ki so nujno potrebne za sodobnega človeka. Vendar, veliko lažje bo, če boš v okviru svojih zmožnosti optimalno pripravljena na življenje. Za to pripravo pa je premalo samo brezmejna starševska ljubezen. Potrebni so strokovnjaki. Kako z veseljem pogledam zvezke, ki mi jih pokaže tvoja tovarišica Vladimira Klenovšek. Z okorno, počasno rokico oblikuješ črke in številke. V vsaki črti, v vsaki piki se vidi tvoj trud in trud učiteljice. Vem, da je težko, kajti v tvoji glavici ostanejo v spominu igračke in igrice kot številke in črke. Da se raje igraš in previjaš majhne lutke, kot učiš. Da tvoje misli od učenja bežijo k igri. In prav zato, in ne samo zato, globoko spoštujem tvojo tovarišico gospo Klenovšek in sem ji iskreno hvaležen. Zelo si navezna tudi na tovarišico Saško in varuško Sabino. Ti ljudje s tem dokazujejo, kako so plemeniti in imajo veliko, široko srce. Zelo rada imaš živali. Kako otroško in iskreno si se razveselila majhnih kozličkov v hlevu. Z veseljem jih pokažeš tudi sošolcem in učiteljem, ko pridejo med poukom na obisk. Vse živali vplivajo na vas otroke blagodejno in vas pomirjajo. Zasanjate se v njihov svet in se prepustite domišljiji. Razburja pa vas njihov življenjski cikel. Od rojstva do smrti. Kako kruto in življenjsko. In kako podobno človeškemu življenju. Tovarišica Babičeva, velika pedagoška strokovnjakinja in ljubiteljica živali, vas je naučila ljubiti vsa živa bitja, pa tudi spoštovati. 'Spoštuj druge in tudi sam boš spoštovan,' je staro slovensko reklo. Veliko si v naravi. Naj bo v šoli ali doma. Kako lepo vaju je videti s sestrico Anjo, ko se brezskrbno podita z domačim kužkom po travniku. Včasih pa ji malce zameriš, ko mora zaradi učenja prekiniti igro. Ker hodi Anja že v 7.razred, težko razumeš, kaj piše v tistih velikih knjigah. Vendar pusti jo, naj se uči. Tako ti bo v življenju še bolj pomagala. Stara si 12 let. Si na robu otroštva in najstništva. Skrito, čisto tiho, se bodo pojavili drugi, vsem starejšim že znani problemi. Nič se ne boj! Reševali jih bomo skupaj, v družini in šoli. Za vse življenjske stvari ima velik posluš tudi ga. ravnateljica Ljudmila

Deželak. Mogoče bo kmalu prišla tista pomlad, ko ti bo srček začel hitreje utripati ob pogledu na sošolca, prijatelja. Čustva so čustva in ne gre jih tajiti. Moramo pa jih brzdati, jih imeti pod kontrolo. V življenju boš srečala še mnogo ljudi. Ne bodo vsi iskreni. Ne bodo vsi mislili, kar bodo rekli, ne bodo dali, kar obljubili. Ker si izredno lepa deklica, ti bodo dvorili. Ti pa jih boš morala pustiti na primerni razdalji. Kljub zaupanju biti nezaupljiva, kljub družabnosti neosvojljiva. Do takrat, do takrat ko bo dozorel čas za enega. Za enega, ki bo samo tvoj in ti samo njegova. Oprosti, Vesni moja, da razmišljam že tako naprej. Vendar, tolikokrat te imam v mislih, da pomislim tudi na to. Obljubim ti, da bom večino življenja posvetil za dobro tebi. V tvojih velikih, lepih očeh, vidim Anjo, mamico in sebe. Vidim dom, družino, prihodnost. Vidim smisel življenja! Vse najboljše, draga moja, tvoj ati, Franci Herzog«

Naj bo to naš prispevek k boljšemu in strpnjšemu odnosu do drugačnih ljudi in odpravi diskriminacije. Večkrat bi morali prebrati misli Malega princa: »Kdor hoče videti, mora gledati s srcem.«

Besedilo in foto, Jerica Laznik

Srečanje prostovoljcev programa Starejši za starejše

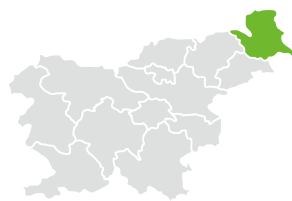
Na prvi pomladanski dan smo se že tradicionalno srečali prostovoljci in uporabniki programa Starejši za starejše, da proslavimo dan žena in materinski dan. K prijetnemu vzdušju so pripomogli tudi topli in prijetni prostori knjižnice, ki nas vedno prijazno sprejme.

Prostovoljci so se najbolj razveselili nastopa najmlajših

Našemu povabilu so se odzvali tudi podžupan občine, Božo Majcen, direktor Doma starejših občanov, Drago Kopušar, pokrajinska koordinatorka programa Starejši za starejše, Marjana Bajda, ter predstavniki nevladnih organizacij, vrtca in šole, ki z nami sodelujejo preko celega leta. Po uvodnem govoru koordinatorke in podžupana občine pa so prostor zasedli malčki vrtca Sonček, mladi člani mešanega pevskega zbora, članice dramskega krožka in plesna skupina Tarče – vsi varovanci OŠ Hrastnik s svojimi mentorji. Po nežnih pesmih in ubranih ritmih je sledil drugi del programa, ki se je povezoval s krasnimi recitacijami pesmi o mamah. S spontanim ploskanjem in petjem pa smo uživali ob igranju in petju moškega pevskega zbora Svoboda in skupine Stari časi, ki so nas radostne pripeljali do zaključka prireditve. Poslovili smo se z nasmehi, objemi, stiski rok in rdečim nageljnom.

Besedilo in foto, Jerica Laznik

POMURSKA

Izobraževanje pomurskih literatov

Literarno srečanje piscev upokoencev Pomurja se je odvijalo v četrtek, 11. 4. 2019, v prostorih galerije Mozaik v Murski Soboti. Že okrog osme ure zjutraj so začeli kapljati posamezni udeleženci literarne delavnice v naš Mozaik. Bila sem neizmerno vesela vsakega posameznika. Strah me je bilo, da bi zaradi slabega vremena prišlo premalo udeležencev.

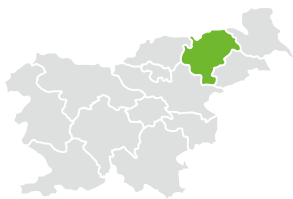
Ni in ni nehalo deževati ... celo noč in še zjutraj je slabo vreme vztrajalo. In vendar nam nič ni moglo uničiti naše vedoželjnosti in dobre volje. Kar za cel razred se nas je nabralo. Uvodoma nas je vse prisrčno pozdravila Ga. Danica Kocet, predsednica Komisije za kulturo in izobraževanje, ter predsednica DUMS, ga. Angela Novak. Nato nas je kar hitro naš mentor, g. Titan Robert, zaposlil s strokovnim delom programa in namenom našega srečanja. Po poučnem predavanju o namenu in načinu pisanja, tako proznih del kot poezije, smo še analizirali posa-

Udeleženci literarnega izobraževanja

mezna poslana dela. Kritični udeleženci so kar sami ugotavljali svoje napake. Kot bi mignil je odrzel čas do kosila. Po kosilu smo imeli v programu tudi obisk muzeja, vendar smo zaradi močnega dežja ta del izpustili in se vrnili v predavalnico. Nadalje smo predstavljali in brali svoje prispevke ter jih analizirali. Zaključek delavnice je popestrila podelitev zahval, ki jih je podelila ga. Vijola Bertalanč, predsednica PPZDU Murska Sobota. Po skromni pogostitvi smo še veselo zapeli in domača pesem je zaobjela stotine stene galerije Mozaik. Že nekaj časa po dogodku mi po telefonu še vedno sporočajo, da je bilo na delavnici zares lepo. Posebno darilo je bilten z naslovom **Sem jaz v času, ali je čas v meni**, ki sem ga naknadno razposlala vsem udeležencem delavnice. Bilten je dokaz udeležbe in zares smo ponosni, da nam je uspelo.

Besedilo in foto, Irena Šrajner

ZGORNJE PODRAVJE

Zbor DU Slovenska Bistrica

Člani DU Slovenska Bistrica so se 29. marca 2019 zbrali na volilnem občnem zboru, ki se ga je udeležilo nekaj čez sto upokojencev. Po kratkem kulturnem programu, ki so ga pripravili učenci osnovne šole Pohorski odred, je prisotne pozdravil predsednik Gabrijel Cintauer. Po potrditvi poslovnika smo sprejeli dnevni red ter izvolili organe zbora.

Delo je potekalo po pripravljenem dnevnem redu. Seznanili smo se s poročili, predsednik je predstavil štiriletno delo, sprejeli smo še finančno poročilo in poročilo nadzornega odbora.

Razrešili smo dosedanje organe društva in izvolili nove, prav tako je bil izvoljen predsednik, podpredsednica in tajnica. Vlogo predsednika smo znova zaupali Gabrijelu Cintauerju, podpredsednica je Vida Lipoglav, tajnica Milena Mihelak. Na zboru je bil sprejet še finančni plan za leto 2019 in programske usmeritve. Podelili smo tudi pet priznanj za izjemno delo in sodelovanje: dve priznanji sta dobili za izjemno delo v DU Vikica Grubelnik in Vida Lipoglav, tri priznanja pa smo namenili našim prijaznim tesnim sodelavcem,

Udeležba na Zboru je bila množična

ki nam pomagajo uresničevati naše dejavnosti. To so Turistična agencija Pozejdon, avtobusni prevozi Anda in Dom dr. Jožeta Potrča Slovenska Bistrica. Zbora se je udeležil tudi predsednik PZDU Maribor Edi Sever, žal se našemu vabilu ni odzvala občina. Naše druženje se je končalo ob sproščenem klepetu.

Rozalija Špes, foto Janez Bradan

Starati se v veselju

Klub upokojenih delavcev Ministrstva za notranje zadeve Maksa Perca Maribor in Zveza klubov Slovenije so konec prejšnjega meseca v Mariboru organizirali okroglo mizo z naslovom: »Staranje«. Vsebina okrogle mize je bila namenjena predstavnicam in predstavnikom petnajstih klubov v Sloveniji. Poleg predstavnikov klubov so na okroglo mizo

Udeleženci so z velikim zanimanjem prisluhnili besedam someščana, mag. Aca Prosnika

povabili goste oziroma strokovnjake s področja staranja.

Na okrogli mizi sta sodelovala magister Aco Prosnik, klinični psiholog in varuh bolnikovih pravic, in Silva Gorjup, diplomirana socialna delavka, predstavnica ZDUS. Ogledalo jim je postavil mag. Aco Prosnik, ki je opozoril, da si ne smemo sami krajšati življenja. Skrbeti moramo za prehrano, gibanje in spanje. Vsak si zasluži, da bi se staral v osebni sreči in v veselju. V bistvu smo stari toliko, kot se počutimo. Res pa je, da starost ni poceni. Vsi, tako družina kot ožja in širša okolica, od upokojencev oziroma starejših, nekaj pričakujejo. Za varnost starejših pa je slabo poskrbljeno, prav tako je tudi odnos družbe do starejših slab.

Niko Jurišič, predsednik Zveze je povedal, da je starost odvisna od individualizma človeka/posameznika (kako je pripravljen na upokojitev; eni v tretje življenjsko obdobje stopajo z grenkobo, drugi z zamerami, eni so v skrbi, kakšna bo njihova pokojnina, spet drugi kaj bodo počeli); nadalje od stila življenja (ali se je posameznik tudi v času aktivnega obdobja ukvarjal z rekreacijo; se zanimal za kulturo; se je držal zase; bil individualist »zapečkar« ...) in od ožje in širše okolice (je sprejet; je vključen v lokalno okolje; v družbo, društva ...).

Prosnik je opozoril, da je proces pozabljanja pomembnejši od pomnjenja, saj nam nekatere stvari jemljejo preveč energije. Potlačitev neprijetnih spominov je nujno razčistiti na osebnotnem nivoju. Vprašati se moramo, ali se dovolj poznamo, ali poznamo (priznamo) svoje šibke točke? Tudi v dom za starostnike ne smemo hiteti. Pomembno je, da si najprej doma prilagodimo bivalne pogoje za varnejšo starost. Dejstvo je, da se lahko kvalitetno staramo le doma, v domačem okolju, med domačimi, med prijatelji, sosedi ... Poznavanje okolice je izjemnega pomena.

Gospa Silva Gorjup je govorila o gerontologiji, ki preučuje fizične, duševne in socialne spremembe na ljudeh zaradi staranja. Povedala je, da se starostna doba povečuje, ljudje pa niso pripravljene ne na upokojitev in ne na staranje. So pa to ljudje z veliko znanja in bogatimi izkušnjami. So ljudje, ki so pripravljene delati, vendar manjše število delovnih ur. Zaradi vseh teh skrbi starejši doživljajo številne strese. Opozorila je na knjižico Mali koraki za velike učinke, v kateri so predstavljeni konkretni primeri prilagoditve bivalnega okolja starejšim (širša vrata, odstranitev preprog, odstranitev pragov in položenih kablov, namestitvev držal in oprijemal ter proti drsnih podlag na hodnikih, stopniščih, kopalnici, sanitarjih ...) Z majhnimi posegi lahko dosežemo velike učinke. Pri starejših so velik problem poškodbe in padci, ki se najpogosteje

zgodijo doma. Moramo pa se zavedati tudi gmotnega položaja upokoencev/starejših. Stroški v domu starostnikov so problem. Starejši so mladim postavili temelje, zato upravičeno pričakujejo solidarnost in spoštovanje. Medgeneracijski razkorak se mora zmanjšati v cilju večjega upoštevanja sadov starejše generacije. Strinjali so se, da je najpomembnejše, da čim dlje ostanejo v svojem domačem okolju ter da ohranijo neodvisnost in samostojnost. Zanimivo temo na okrogli mizi so zaključili z ugotovitvijo, da s skrbjo za starejše ne smejo in ne morejo obremenjevati svojih otrok. Nimajo niti pravice pričakovati od njih, da jim bodo zagotavljali nego in oskrbo. Dejstvo je, da imajo tudi mlajše generacije svoje skrbi in da živijo svoje življenje. Za dolgotrajno oskrbo starejših mora poskrbeti družba/država. Do tja pa je še dolga pot!

Besedilo in foto, Mirko Ploj

Štajerci na Koroškem

Na prvem letošnjem izletu so se člani Društva upokoencev Poljčane odpravili na avstrijsko Koroško. Najprej so se zapeljali na 1059 m visoko Štalensko goro (Magdalensberg), visoko nad Gospo Sveto. Na nadmorski višini 900 m so se ustavili pri arheološkem parku, na vrhu pa pri gotski cerkvi Sv. Magdalene s kamnitim krstilnim kamnom s tremi glavami, ki predstavlja staro božanstvo Triglav.

Skupinska fotografija ob Knežjem kamnu

V nadaljevanju izleta so si ogledali tudi mestno jedro Celovca: mogočno stavbo, kjer se nahaja deželna Koroška vlada, spomenik cesarice Marije Terezije, ki je vladala 40 let, spomenik zmaja s Herkulom. V Celovcu, kjer še precej ljudi govori slovensko, je tudi slovenska gimnazija in sedež Mohorjeve družbe. Vsako leto priredijo veliki koncert: Koroška poje. Na povratku so se ustavili še pri Knežjem kamnu. Dežja je bilo malo, a zaradi oblačnosti in megle so bili udeleženci za razglede prikrajšani. Pa ni bil zaradi tega nihče slabe volje. Veselijo se že naslednjega izleta. Kolikor jih poznamo, bodo zagotovo izbrali kraj ali predel s pridihom slovenstva. Spet bo nadvse prijetno!

Besedilo in foto, Živa Erdlen

Upokojenci obiskali potomko stare trte

Mesto Maribor že dolga leta podarja cepiče najstarejše trte na svetu izbranim prijateljskim mestom. Takšno prijateljsko mesto je tudi Bled, ki so ga obiskali člani Kluba upokojenih delavcev Ministrstva za notranje zadeve Maribor. Ob obisku so se na gradu

Pred potomko najstarejše trte

poklonili najvišje rastoči potomki stare trte, ki raste na 599 metrih nadmorske višine. V letu 2011 je bil na zgornji terasi Blejskega gradu zasajen cepič stare trte, sicer na očeh številnih turistov, a hkrati v varnem zavetju starega gradu. Potomka že poganja prve liste. Ponosno in domače so se počutili ob njej. Trta, kot simbol slovenstva, jih je navdušila in vzbudila v njih patriotska čustva.

Po obisku potomke stare trte so vstopili še v grajsko vinsko klet in poiskali vino, žametno črmino oziroma modro kavčino, ki je produkt sladkih grozdov te najstarejše trte na svetu.

V tem delu Slovenije so obiskali še domačo lekarno – Arcnija v Radovljici. Prepričali so se, da »za vsako bolezen rožca raste«. V hiši Lectar pa so prisostvovali nastajanju lectarskih izdelkov, ki so pomemben del slovenske kulturne dediščine.

Začutili so, da v Sloveniji še negujemo tradicijo in ohranjamo slovensko kulturo, tako da mladi ne bi pozabili in da bi se starejše generacije še dolgo spominjale.

Besedilo in foto, Mirko Ploj

10 let programa Starejši za starejše v občini Hoče - Slivnica

V naši občini sodelujejo DU Hoče in DU Slivnica v programu že 10 let in DU Rogoza 7. leto, še vedno pa se niso odločili in pristopili k programu v DU Orehova - Hotinja vas. Izvajanje programa že vse od pristopa vodijo koordinatorka Zdenka Gajzer, ki je hkrati pokrajinska, občinska in koordinatorka za DU Hoče, Irena Topolovec za DU Slivnica in Nadja Rebernak za DU Rogoza.

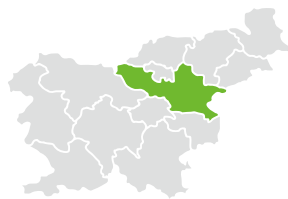
Skupno nas v programu sodeluje med 30 in 35 prostovoljk in prostovoljcev, od tega: od 10 do 12 v DU Hoče, od 16 do 17 v DU Slivnica in od 5 do 6 v DU Rogoza. Predvideno število obiskov starostnikov je 50 po prostovoljki. Vendar pa glede na število starostnikov ugotavljamo največ obiskov po prostovoljki v DU Hoče in najmanj v DU Rogoza. Velik vpliv na obiske pa ima tudi gostota naseljenosti.

V zadnjih letih, ko se pričakovana življenjska doba posameznika podaljšuje, se spreminjajo tudi pričakovanja in potrebe teh. Nekateri nimajo potrebe po pomoči še daleč v visoko starost, pri drugih se potrebe po pomoči pojavljajo že kmalu po upokojitvi.

Zato ob našem prvem obisku običajno povprašamo obiskanega o njegovem počutju, ga prosimo, da skupno izpolnimo vprašalnik, na osnovi katerega ocenimo možnost vključitve v okolje, v katerem

živi, ga povabimo k sodelovanju v dela naših društev in vprašamo, ali so se pripravljene vključiti v naše delo in prenesti svoje znanje in izkušnje med sokrajane vseh generacij. Izkušnje in znanje, ki si ga je večina nas skozi življenje pridobila, je bogastvo in ima neprecenljivo vrednost, škoda bi bilo to izgubiti in zanemariti. Nadalje še ocenimo potrebe po pomoči, ki bi pripomogle k višji kakovosti življenja, da bi lahko starost preživeli v domačem okolju. Pri teh se trudimo pomagati, da ne bodo osamljeni, poskusimo jim prisluhniti ob stiski, bolečini in kadar potrebujejo pomoč to tudi organizirati. To pa le ob soglasju vprašanega. Pri tem največ pomoči nudijo: društva upokojencev, občina – preko centra za pomoč na domu, ZD s patronažno službo, Center za socialno delo in humanitarne organizacije. S podatki, ki jih pridobimo iz vprašalnikov, izdelamo oceno kakovosti socialnega in zdravstvenega stanja starejših na lokalni in državni ravni. Tudi na osnovi naših podatkov, ki jih redno že vrsto let ugotavljamo in posredujemo občinam, se pripravljajo programi za izboljšanje položaja starostnikov v občini – povečanje števila izvajalcev pomoči na domu, tudi iz naslova družabništva, vključevanje v dejavnost medgeneracijskega centra, pred nami je izgradnja doma starostnikov, pripravljamo se izvajanje prevozov po sistemu Prostofer s prostovoljci.

Da pa lahko vse obveznosti, ki so pred prostovoljci, tudi opravljamo v splošno zadovoljstvo, je nujno tudi redno izobraževanje.

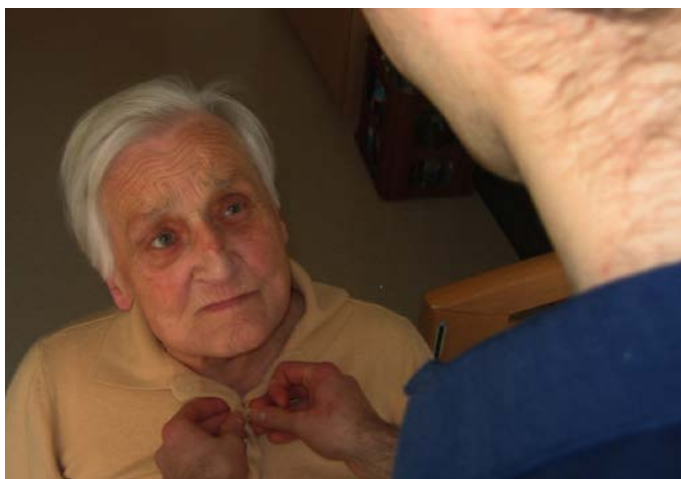

CELJSKA

Savinjska pokrajinska koordinacija Starejši za starejše

Letno izobraževanje v Delfinu

Kot vsako leto, so se tudi letošnjega marca v hotelu Delfin v Izoli izobraževali koordinatorji programa Starejši za starejše iz vseh vključenih društev. Savinjske koordinatorke so nova znanja pridobile v skupini skupaj s Koroško, Šaleško in Celjsko pokrajino. Trije dnevi so bili zanimivi, poučni, vendar zelo naporni. Zaradi številnih predavanj ni bilo časa niti za skok v bazen, celo do obale nismo uspeli iti, da bi preverile, ali je morje še slano. Kljub temu smo bile zadovoljne, saj smo se nadihale morskega zraka in uživale v pestri ponudbi kulinarčnih hotelskih dobrot.

Fotografija je simbolična

Pokrajinske in društvene koordinatorke delujejo na področju vodenja, izobraževanja prostovoljk, izmenjave izkušenj in reševanja problemov. V obdobju, kar delujemo, smo opravili 30.190 ur prostovoljnega dela; od tega smo porabili za prve obiske 2.640 ur, za ponovne obiske 14.790 ur, naša društva so izvedla 10.500 ur pomoči, za organizacijo ostalih pomoči pa smo porabili 2.260 ur. Večkrat mesečno smo obiskovali 1.789 uporabnikov, 1x mesečno 519 uporabnikov, večkrat na leto 15.489 in 1x na leto 285 uporabnikov. Organizirali smo 2.039 pomoči in 8.503 storitev pomoči po izvajalskih organizacijah za skupno 1.311 uporabnikov. Starostnikom, ki jih obiskujemo, ne prinašamo daril, poskušamo jim lepšati življenje doma, z našim obiskom, druženjem in pomočjo, ki jo poskusimo organizirati. Sredstva, ki jih imamo na razpolago, komaj zadoščajo za pokrivanje materialnih stroškov, potnih stroškov, izobraževanje in srečanja.

Velikokrat nas vprašajo, zakaj ne obiskujemo naših občanov, ki preživljajo svojo starost v domovih za starostnike – odgovor je v nazivu našega programa **Starejši za višjo kakovost življenja doma**.

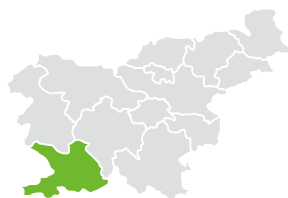
Zdenka Gajzer, foto Freemages

V avli hotela Delfin

Pred odhodom smo si le vzele toliko časa, da smo stopile pred fotoaparata in naredile nekaj fotografij za spomin na tokratno poučno druženje.

Karlina Mermal, foto Srečko Kolar

JUŽNA PRIMORSKA

Pomoč otrokom iz društva Ada iz Trsta in društva Auxilia iz Devina pri Trstu

Sodelovanje med Zlatim koticom iz Kopa in društvom ADA iz Trsta se nadaljuje. Obe društvi se namreč ukvarjata s pomočjo in potrebam starejših občanov, tokrat pa je

V veliko oporo pri pomoči je bila tudi koordinatorka Slavica Frelj

bila pozornost namenjena mlajšim, to se pravi malčkom in otrokom, ki se udeležujejo aktivnosti pri Debelem rtiču – Rdeči križ v Ankaranu.

Na prošnjo gospe Slavice Frelj iz Zlatega kottička – po dobavi otroških oblek in obutev za telesne aktivnosti – se je društvo ADA iz Trsta obrnilo na sosednje društvo Auxila s sedežem v Čedadu, ki se že vrsto let ukvarja z mednarodno kooperacijo po celem svetu in ki nudi pomoč posebno otrokom in materam v težavah. Društvo Auxilia ima med drugim skladišče v Devinu pri Trstu, kjer zbira oblačila, obutve in razne potrebščine, ki jih potem namenja potrebnim osebam – bodisi na lokalni ravni kot tudi otrok v tujini, in sicer s pošiljkami s tovornjaki ali drugimi vozili.

Pridne roke gospe Elenore in gospe Liliane so v Devinu zbrale vse potrebno za otroke od 6 do 14 let: spodnje perilo, hlače, majice, obutve in še kaj, na koncu pa vse skupaj spravile v zaboje. V četrtek, 9. maja, je pripeljal kombi z Debelega rtiča, ki je vseh 20 zabojev naložil in odpeljal v kraj, kjer se bodo otroci veselili vsega, kar bodo lahko prejeli v dar.

Zahvala gre gospe Slavici in Marici ter gospodu na sliki, čigar imena ne poznam, ga pa ob priliki lahko poimenujem v Srečkota, ker bo lahko razveselil živahne in razposajene otroke pri Debelem rtiču. Jeseni se bo izkušnja ponovila, tokrat z zimsko zalogo. Seveda sem tudi sama nekaj pripomogla pri tej špediciji. Martina Doljak iz Društva ADA iz Trsta in prostovoljka pri Auxiliji.

Besedilo in foto, Martina Doljak

Garažne (raz)prodaje

Društvo upokojencev Piran je v aprilu že drugič uspešno izpeljalo sejem Garažna razprodaja, ki je imel tudi dobrodelno noto, saj smo zbirali prostovoljne prispevke v humanitarne namene.

Sejem je bil solidno obiskan, zagotovo pa bi bilo še več obiskovalcev, če bi nam bilo vreme bolj naklonjeno. Prav zaradi neprijaznega vremena smo morali zaključiti nekoliko prej, kot je bilo načrtovano, saj je pričelo deževati. Obiskovalci so izražali pozitivno mnenje o tem dogodku.

Prav tako so si obiskovalci izbrali kar nekaj oblačil in drugih stvari, ki jih bodo še naprej z veseljem uporabljali. Veliko stvari smo podarili Kriznemu centru Piran in brezdomcem, ki so vodeni v programu Kažun v Piranu.

Zahvala vsem, ki so se udeležili »Garažne razprodaje« in prispevali sredstva v humanitarne namene ter seveda vsem prostovoljcem

Stojnice v Luciji so bile polne

DU Piran, Okolju Piran za brezplačno nudenje stojnic na tržnici in ostalim sodelujočim, ki so pomagali pri organizaciji humanitarnega dogodka.

Nives Vogrič, foto Danica Vuk

Medgeneracijska delavnica DU Piran

Člani in članice Društva upokojencev Piran nadaljujemo z organizacijo medgeneracijskih ustvarjalnih delavnic. Tako smo v petek, 3. 5. 2019, izkoristili slabo vreme in v prostorih društva ustvarjali rožice. Delavnice se je udeležilo šest otrok in šest upokojencev.

Na takih delavnicah se resnično čuti pretok medgeneracijske energije

Po številu udeležencev je bil rezultat neodločen, po izdelkih pa smo bili vsi zmagovalci. Delavnico je vodila članica društva Stanka in nas naučila, kako izdelamo lepe rožice. Udeleženci smo se razšli zadovoljni, v upanju, da z delavnicami nadaljujemo.

Besedilo in foto, Zdravko Taškar

Izlet v Pulj in okolico

Bil je lep sobotni dan, ko smo se večni popotniki DU Piran v jutranjih urah zbrali in z dvema avtobusoma odpravili na velikonočni potep v Pulj. Prvi postanek za kavico je sledil na počivališču Bačva, nato pa smo nadaljevali pot do Pulja. Tu smo si ogledali areno, staro mestno jedro in se ob prijaznih vodičkah seznanjali z zgodovino mesta. Po kar napornem sprehodu po Puli smo nadaljevali pot skoti Fažano in

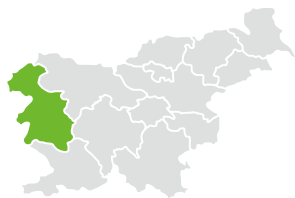

Pred areno

Vodnjan in se v gostilni Betiga malo okrepčali. Po okrepčilu smo šli na ogled Kažun parka in starega mesteca Bale. Pot nas je vodila do Pazina in bil je čas za kosilo na kmečkem turizmu Bani. Tu smo bili pogoščeni z istrskimi bobiči in dobro hrano. Nekatere so zasrbele tudi pete in po obilnem kosilu je bilo potrebno izgubiti kakšno kalorijo ob zvokih harmonike. Čas je prehitro minil in odpraviti se je bilo potrebno proti domu. Na poti domov se je na avtobusih razlegel smeh in pesem ob izmenjavi številnih animatorjev. Tako nam je prvi izlet hitro minil v lepem vremenu in v družbi prijateljev ter se polni novih vtisov razšli. Naslednji izlet bo v mesecu juniju, pred tem pa še športno zabavno druženje v Sečovljah.

Hvala vsem za udeležbo in vodičkam za lepo vodenje.

Besedilo in foto, Zdravko Taškar

SEVERNA PRIMORSKA

Vseslovensko petje s srci

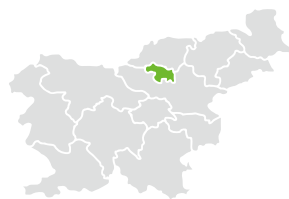
V zadnjih dneh meseca aprila je Društvo upokojencev Kanal v sodelovanju s Turističnim društvom Kanal, Osnovno šolo in Vrtcem Kanal pristopilo k projektu "Vseslovensko petje s srci".

Skupinska fotografija pevcev na osrednjem trgu

Namen tega dogodka je bil združiti državljane in državljanke Republike Slovenije, Slovence in Slovenke v sosednjih državah in po vsem svetu v skupnem prepevanju slovenskih pesmi kot poklon sebi, slovenskemu jeziku, kulturi in državi. Ta dogodek se je v lanskem letu odvijal prvič in organizator upa, da bo postal tradicionalen. Dejali smo si, naj pesem danes odmeva po Sloveniji in se dotakne src tistih, ki mislijo slabo. Vsem ostalim pa naj se radost in sreča še povečata. Najprej smo skupno zapeli Zdravljico, nato pa nadaljevali s prepevanjem slovenskih ljudskih pesmi.

Besedilo in foto, Franc Komac

ŠALEŠKA

Še sveže iz »Šala« doline

Vroč vest prihaja iz Šaleške doline, kjer se radi šalijo (v glavnem okrog štroma, lignita in kitajskega Gorenja, ki vse bolj postaja Hisense). Pri vsem pa imajo iz ozadja, po potrebi pa tudi iz ospredja, upokojenci odločilno besedo, zato so na zadnji programsko-volilni skupščini izvolili nepremagljivo predsedniško trojko, ki sorazmerno upošteva tudi ženske kvote.

Velenjska predsedniška koalicija ŠPZDU za naslednja tri uspešna leta

Poleg predsednika ŠPZDU Velenje, so delegati blagovolili izvoliti, poleg že eno leto pred tem vršilca predsednika, polnopravnega šefa (brez glasu proti) s 3 letnim mandatom **Franca Vedenika**. Sam je kot mandatar predlagal, volili pa so prisotni delegati podpredsedniški par, **Vladimiro Tisnikar in Milana Tepeja** iz dveh manjših DU, iz DU Paka in DU Škale. Tako je sorazmernost prevladala tudi z osrednjim društvom DU Velenje, ki mu bo tudi vsaj še tri leta »gospodoval« predsednik Vedenik v že omenjeni dvojni vlogi. Ker je s takšnim koalicijskim ravnovesjem lažje vladati, menijo v najmanjši PZDU iz Šaleške doline, da jo bo potrebno še malce okrepiti, raztegniti in složno finančno konsolidirati. Kaj več o tem pa v naslednjem branju naše vse bolj listane revije **Plus** firme **ZDUS!**

Besedilo in foto, Jože Miklavc

Na Kaninu so zaključili sezono starosvetnega smučanja za leto 2019

24. srečanje smučarjev po starem EMAUS Bovec - Kanin 2019

Konec aprila se je v Bovcu in na smučarskem centru Kanin zgodilo 24. tradicionalno srečanje starodobnih smučarjev iz vse Slovenije. Za konec letošnje sezone se je tekmovalnega srečanja udeležilo okrog 70 tekmovalcev z različno staro smučarsko opremo, tudi iz časov po prvi svetovni vojni. Največ, kar 19, je bilo Rovtarjev iz Škofje Loke, 10 Podmeninskih gadov iz Gornjega Grada, veliko tudi iz SD Kanin, 10 lesenih iz Kroke, Novaške lok smučke iz Novakov, kluba Gora Predmeja, Kulturnice Gaberke pri Šoštanjju, Kamniških Grč, Veselih Savinjanov iz Mozirja, ŠD Juršinci pri Ptujju ter še nekaj samostojnih udeležencev. Vse naštete pa je pospremlilo še lepo število podpornikov tega etnografsko obarvanega zimskega športa. Goste in domačine so organizatorji EMAUS Bovec sprejeli na trgu pred knjižnico v Bovcu, kjer sta spregovorila domači župan **Valter Mlekuč** ter v.d. direktor Zavoda Sončni Kanin **Marjan Skorničnik**. Oba sta jim zaželela dobrodoščilo s poudarkom na pomenu obujanja starosvetne smučarske tradicije v Sloveniji ter na tem koncu dežele, kjer vztrajajo že skoraj četrto stoletja z dobro organiziranim programom in tekmovanji na smučiščih Kanina. Upokojenka **Breda Nemc** iz Tržiča je v imenu tekmovalcev županu Mlekuču podarila nagelj zahvale za pomoč pri prireditvah te vrste in ga objela ob pomenljivem sporočilu, da tako dilce kot starejši ljudje »še nismo za odpis, saj vztrajamo kot stare in odporne lesene grče«. Ob Godbi Gorje, ki je praznično popestrila vzdušje in dajala takt ob dolgem in slikovitem sprevodu smučarjev z opremo iz trga do vzpenjalke, so se starodobniki, podkrepjeni z malico dobrodoščilo ter prazničnimi zvoki godbe ter dveh harmonikarjev, v znamenitih jajčnih štirisedežnih kabinah potegnili do zgornje postaje kaninske žičnice. Tam so vrli člani SD Kanin kar sproti pripravili tekmovalno progo za nekakšen, skoraj širši kot dolg, vele(?)slalom s petimi vratci in osmimi količki ter profesionalno-ročno merilno tehniko. Komentator, kar sam »poveljnik« tolminske policijske postaje, **Boris Zorko**, je igrivo komentiral dogajanje, večkrat zapored izrazil dobrodoščilo vsem slovenskim smučarkam in smučarjem po starem ter se jim zahvalil za skrb za ohranjanje smučarske opreme in oblačil. Vmes so na višini 2200 do 2300 m spet vžgali pleh muzikantje godbe Gorje, za povrh pa še domači ansambel »Old-ski-Boysi«, da je odmevalo od skalnatih vrhov Velike Črnelške, Visokega Kanina ter

Godbeniki z Gorji so dejali, da višje še niso špila ...

Rombona. Ves snežni cirkus je privabil še številne vikend-smučarje, ki so si z zanimanjem ogledovali smučarsko tekmo in adrenalinske smučarske skoke tja do 50 in več metrov, merjeno čez dva prsta, če se organizatorji niso uštel. Uporabili so tudi inovativno merjenje časa in izračun, da niso zmagovali le najboljši in ne preveč zaostajali najslabši. Izbrali so povprečni čas vožnje in vsem tekmovalcem izračunavali približke temu ter tako določali uvrstitve. Nekateri prehitri so se tako jezili, ker so odstopali od povprečja in se uvrščali slabo. Tudi pri merilni tehniki za skoke ni bilo povsem jasno, kaj je imel zraven domači komentator, ki je razglasil domačina **Reneja Zorka** za absolutnega rekorderja. Preračunavanja so se tako zaključila pri enolončnici s pijačami iz planinskega rukzoka, glede medalj in izrečenih priznanj pa je obveljala odločitev prireditelja, v vlogi katerega sta imela glavno besedo **Franc Čopi** s pomočnikom **Robertom Bizjakom**. Kot so izmerile natančne ure in merilci dolžine skokov po sistemu »rezultatski srečolov«, so bili zmagovalci vsi, izstopali pa so: med deklicami Julija Podobnik in Živa Dolenc, med fantiči David Čemažar in Filip Bevc, med veterankami (nad 60) Breda Čemažar in Nuša Purnat, med moškimi »oldiji« (nad 60) Emil Kotnik in Janez Kavar, med najhitrejšimi damami-članicami Doroteja Podobnik in Izabela Podobnik ter med super hitrimi-člani Zvone Jereb

Zbor pred Kulturnim domom v Bovcu

Rene Zorko iz Emaus Bovec je briljiral z novim Old skakalnim rekordom na Kaninu

in Franc Slemenšek. Med petimi lovci-gozdarji na progi sta bila najhitrejša Miha Dolžan ter Marjan Schnabl, solidno pa sta »prestrčila« progo avstro-ogrsko vojaka Brane Tavčar in David Švajgelj. V slikovitih skokih s padcem in brez njih pa sta bili že na oko nesporno najboljši (in edini) skakalki: pred meseci abrahamka Ema Rajgl z evropske skakalne scene Bočne ter najmlajša »kobilica« 7-letna Živa Dolenc od Rovtarjev. V moški kategoriji skakačev pa so se zvrstili od prvega do izenačujočega drugega mesta Rene Zorko (člani) SD Bovec-prvak, Branko Lozinšek (veterani) Veseli Savinjčani Mozirje ter Milan Čemažar (veterani) od Rovtarjev. Ekipno v šestevku pa so slavili škofjeloški Rovtarji pred Podmeninskimi gadi iz Gornjega Grada ter domačini SD Kanin Bovec. In epilog? Lušno je bilo, sončno in (pre)svetlo, a brez očal že kar nemogoče v novo zapadlem snegu, ki ga zlepa ne bo zmanjkalo tja do septembra, ko bo spet prineslo novega. Do takrat pa ... dilce na polletni dopust, noge v lavor in ude na off!

Besedilo in foto, Jože Miklavc

Športne igre Dolenjske in Bele krajine

Začele so se že 44. športne igre upokojencev Dolenjske in Bele krajine. Letos so že na sredini programa. Za tekmovanje je prijavljenih 31 društev od skupno 36, kar jih šteje pokrajina in 1015 tekmovalcev in tekmovalk, kar je rekordno število.

Športniki upokojenci tekmujejo v devetih športnih panogah, hkrati pa nastopa kar devetindvajset ženskih ekip. Organizatorji zelo pohvalno pripravijo vse za tekmovanje, tako da vse discipline potekajo nemoteno. Na koncu pa nazadnje odidejo domov s pokali in medaljami. Tako je do sedaj potekalo vse v tekmovalnem vzdušju, rezultati pa so: ekipno ženske: DU Mirna pred DU Novim mestom in Trebnjem. Ekipno moški: DU Kočevje pred DU Semič in DU Novo mesto. Skupno vodi DU Novo mesto pred Mirno in Trebnjem.

Besedilo in foto, Marija Golob

Utrinek s tekmovanja

Tarok turnirji

Tarok je lepa družabna igra, ki jo radi igrajo tudi upokojenci na državnih prvenstvih, ki se odvijajo skozi celo leto. Eno izmed redkih upokojenskih društev v Sloveniji, ki že 16 let izvaja upokojenski turnir, je Društvo upokojencev Postojna, ki seveda goji še kopico drugih dejavnosti, vendar so v športu že vrsto let prvi v Južnoprimorski regiji.

Postojnsko športno društvo, prihodnje leto bo slavilo že dvajset let delovanja, je izpeljalo v vseh teh letih preko 15 zahtevnih državnih prvenstev, tako posameznikov kot tudi ekipnih prvenstev. Bili so večkratni prvaki, štirikrat drugi, posvečajo pa se tudi organizaciji ženskih prvenstev. Izpeljali so jih že devet, a je bil odziv manjši. Kaže, da raje tekmujejo skupaj z moškimi v isti konkurenci (!?)

Četrtnfinale na Muljavi

Končana so kvalifikacijska pokalna tekmovanja, v katerih je nastopalo preko 50 tričlanskih ekip. Sedemindvajset se jih je uvrstilo v četrtfinale, potekalo bo 6. junija na Muljavi. Največ ekip v četrtfinalu imata Ljubljana Emona in TSK, vsaka po tri. Opravljen je bil tudi že žreb. Ekipa ŠD Epic, ki se je tudi uvrstila v četrtfinale, bo nastopila v deveti skupini s Tagosom in Mariborom.

Državno prvenstvo posameznikov. Prvi Majcen, vodi Drstvenšek!

Sedmi turnir v taroku za posameznike so izpeljali Gorenjci, tokrat na Šmarjetni gori, kjer je potekala tudi redna skupščina Tarok zveze Slovenije, ki se jo je udeležilo 25 delegatov. Turnirja se je udeležilo 130 igralcev, zmago pa je slavil Zoran Majcen iz TKM. Zanimivo, da je bilo na sedmih turnirjih sedem zmagovalcev. Drugi je bil Filipančič iz TSK, tretji pa domačin Franc Bizjak. Najboljša med igralkami je bila T. Jerič iz TSK, najboljši med igralci iz Primorske pa L. Šukljan iz Pirana.

Tretja zmaga Markiča, tretji Likar!

Postojnsko ŠD Epic je v hotelu EPIC izpeljalo peti krog 14. klubskega prvenstva v taroku, ki se ga je udeležilo deset igralcev. Tretjo zmago zapored je slavil Alojz Markič iz Nove Gorice, ki letos nastopa za Kočevski tarok klub in je kot edini doslej zmagal v obeh krogih. Druga je bila Simona Bajc, Postojna, tretji pa presenetljivo znani mozaičar Srečko Likar. Oba sta zbrala po pet točk. Po petem krogu še naprej vodi Markič z osvojenimi 27 točkami, sledi Stegel z 22 točkami, po 19 so jih zbrali Bajčeva, Semenič in Likar. Šesti krog bo 4. junija, društvo pa vabi predvsem mlade igralce.

ŠD Epic, Postojna

Rožamarija - Mojca Slapernik,

se je rodila 3. 10. 1946. Pred upokojitvijo leta 2000 je bila zaposlena na Banki Koper, PE Piran. Takoj po upokojitvi se je včlanila v društvo upokojencev Piran in postala aktivna članica.

V sredo 27. 3. 2019 nas je presenetila žalostna novica, da si nas za vedno in prehitro zapustila v 73 letu življenja. Odšla si tiho in brez slovesa. Vedeli smo za tvojo dolgoletno bolezen, vendar smo upali, da jo boš premagala in nas še naprej navdihovala s svojo voljo in zagnanostjo. Vse do poškodbe si se borila in se udeleževala sej upravnega odbora. Poznali smo te kot delavno in aktivno članico, ki je kot predsednica vodila društvo do leta 2017. Za čas

delovanja v društvu si za tvojo predanost in aktivnost prejela priznanja Pokrajinske zveze DU Južne Primorske in Zveze DU Slovenije. Bila si borka in velika prijateljica, na katero smo se lahko zanesli. Od tebe smo se poslovili v ponedeljek 1. 4. 2019 ob 13 uri s solzami v očeh na piranskem pokopališču.

Draga Mojca, odšla si od nas tiho, brez besed. V naših srcih je ostala praznina in velik spomin nate. Tvoja dela in dejanja nam bodo ostala v srcih in večnem spominu. Naj ti bo lahka slovenska zemlja. Pogrešali te bomo.

Alba Godnič,

je bila rojena 2. 12. 1943 in takoj po upokojitvi leta 2002 je pristopila v društvo upokojencev Piran in pričela z aktivnim delom.

Mineva leto dni, ko si od nas odšla in nas dne 23. 4. 2018 za vedno zapustila, draga Alba. Vendar spomin nate v naših srcih še vedno živi. S tvojim odhodom je ostala velika praznina in žalost, saj si odšla nepričakovano in si do odhoda aktivno delala za boljši jutri nas upokojencev DU Piran. Še vedno se spominjamo tvojih besed »Bodimo zdravi in imejmo se radi«. S svojim delom si se kot prostovoljka v društvu razdajala in pustila neizmeren pečat, kot predsednica, podpredsedni-

ca, članica upravnega odbora društva in komisij v pokrajinski zvezi DU Južne Primorske. Bila si prijateljica in imela si vedno čas za vsakega, ki se je obrnil nate. Tvoje besede in dejanja so nam vlivale upanje v boljši jutri. Za svoje delo si prejela društvena priznanja in priznanja pokrajinske zveze DU Južne Primorske. Dragi Mojca in Alba z vajinim odhodom je v društvu upokojencev Piran ostala praznina, saj sta nas zapustili v manj kot letu dni, vendar nas vajina dejanja hrabrita in nam dajeta moč za še boljše delo vseh upokojencev in starejših občanov. Hvaležni smo, da smo lahko delali z vama, da smo se od vaju učili in sprejemali vajine odločitve.

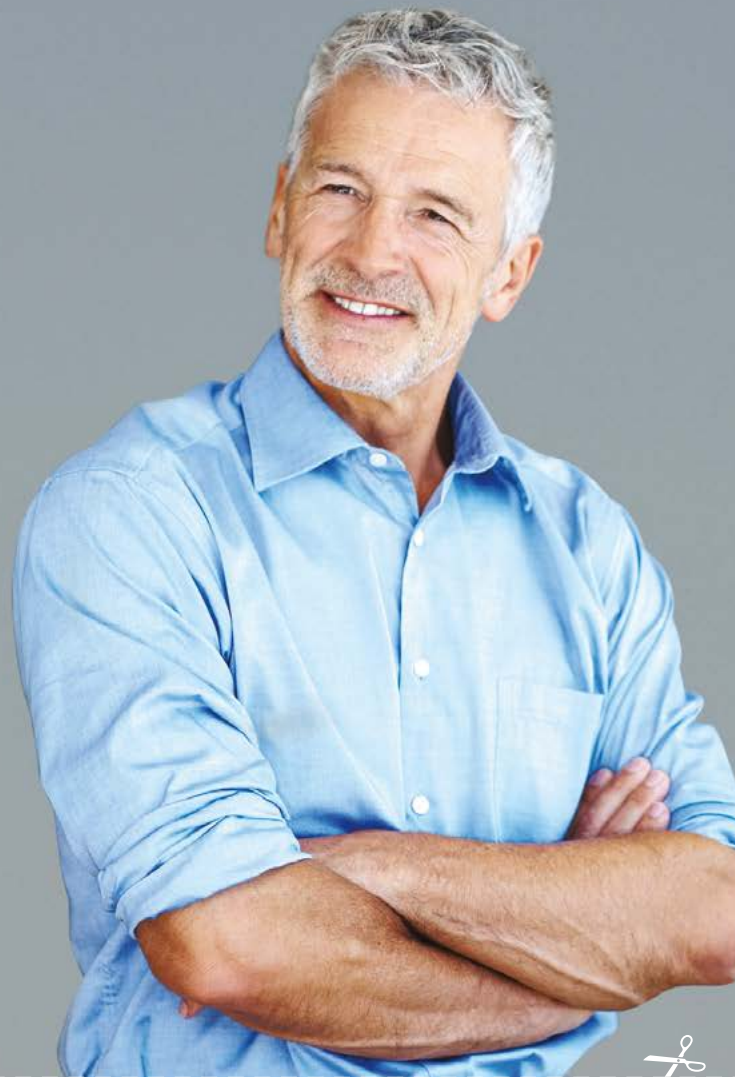
»Čeprav sta vajini srci omagali in vajin je dih zastal, bo spomin na vaju večno ostal«. Ohranili vaju bomo v lepem spominu.

Člani in članice ter predsednik DU Piran

Vodstvo ZDUS se ob prenehanju mandata Pokrajinskim predsednikom **Janezu Golgrancu** (Koroška PZDU) **Silvu Malgaju** (Celjska PZDU) in **Jožetu Jazbecu** (PZDU Dolenjske in Bele krajine) zahvaljuje za dolgoletno požrtvovalno delo za izboljšanje položaja slovenskih upokojencev in jim želi na nadaljnji poti veliko zdravja in plodnega sodelovanja v okviru matičnega društva upokojencev.

Ob zaključku prvih Medgeneracijskih dnevov sožitja, ki so potekali na GR v Ljubljani od 14. do 16. maja, se vodstvo ZDUS zahvaljuje vsem razstavljalcem, tehnični ekipi, predvsem pa strokovnim sodelavkam ZDUS za opravljeno izjemno delo, vso pohvalo pa si zaslužijo tudi vsi upokojenci, ki so obiskali prireditve ali pa aktivno sodelovali na prireditvi. Brez vas nam najbrž ne bi uspelo!
Hvala vam, vodstvo ZDUS!

Pridobi si upokojsko kartico in prejmi darilo.

Za posebne popuste smo se dogovorili samo za člane in članice kartice Diners Club ZDUS.

Hotel Delfin (plačilo nastanitve)
– nakup na **do 6 obrokov**.

Big Bang (bela tehnika, računalniki, telefoni ...)
– nakup na **do 36 obrokov in do 20 % popusta**.

Thermana Laško (plačilo nastanitve)
– plačilo **do 12 obrokov in do 30 % popusta**.

Tosama (plačilo izdelkov) – **do 10 % popusta**.

In na še drugih prodajnih mestih ...

PRIJAVNICA:

Da, želim kartico Diners Club ZDUS.

Ime in priimek:

Tel.:

E-pošta:

S podpisom soglašam, da Erste Card, d. o. o., navedene podatke obdeluje z namenom posredovanja ponudbe za kartico Diners Club ZDUS in s tem namenom z menoj vzpostavi stik na navedeni telefonski številki oziroma elektronskem naslovu.

Podpis prosilca:

X

Želim darilni bon SPAR v vrednosti 20 EUR.

Izpolnjeno prijavnico prepognite, zalepite in pošljite na Erste Card d.o.o., Dunajska 129, 1000 Ljubljana ali skenirano pošljete prek elektronske pošte na naslov: prijavnica@erstecard.si.

Magični lik 1 (vodoravno in navpično)

1. Vrv (narečno) 2. Šampion, as 3. Hrib pri Beogradu
4. Antični zdravnik in filozof 5. Zeljnata rastlina

1	2	3	4	5
2				
3				
4				
5				

Magični lik 2

1. Vrsta žabe 2. Naš atlet (Jure) 3. Prepreke
4. Igra s kartami 5. Dodatek k pogodbi

1	2	3	4	5
2				
3				
4				
5				

Rešitev iz prejšnje številke:

1. lik vodoravno in navpično:

1. Krmar, 2. Rebro, 3. Mbutu, 4. Artur, 5. Roura

2. lik vodoravno in navpično:

1. Pekre, 2. Ekran, 3. Krama, 4. Ramon, 5. Enany

4. junij – Mednarodni dan nedolžnih otrok žrtev nasilja

Zgrožena zaradi ogromnega števila nedolžnih palestinskih in libanonskih otrok žrtev izraelskega nasilja, se je 19. avgusta 1982 Generalna skupščina na nujnem zasedanju na temo Palestine odločila 4. junij razglasiti kot mednarodni dan nedolžnih otrok žrtev nasilja.

5. junij – Svetovni dan okolja

Z resolucijo je 15. decembra 1972 Generalna skupščina določila 5. junij za svetovni dan okolja. S tem dejanjem je želela povečati zavedanje javnosti o potrebi ohranjanja in izboljševanja okolja. Na ta dan so istega leta odprli OZN konferenco o človekovem okolju v Stockholmu, katere glavni rezultat je bila ustanovitev Okoljskega programa OZN (UNEP).

17. junij – Svetovni dan boja proti suši in širjenju puščav

Svetovni dan boja proti suši je leta 1995 določila Generalna skupščina. Na ta dan so leto prej sprejeli Konvencijo OZN o boju proti dezertifikaciji. Skupščina je pozvala države naj se na ta dan trudijo povečevati zavedanje o potrebi po mednarodnem sodelovanju v borbi proti širjenju puščav in obveščajo o samih posledicah suše.

20. junij – Svetovni dan beguncev

4. decembra je Generalna skupščina opozorila, da bo leta 2001 potekala petdeseta obletnica od sprejetja konvencije, ki je dolo-

čila status beguncev. Afriška unija, ki na isti dan slavi afriški dan beguncev, se je strinjala, da lahko Generalna skupščina določi svetovni dan beguncev na isti dan.

26. junij – Mednarodni dan proti zlorabi drog in nezakonitemu prometu s prepovedanimi drogami

Generalna skupščina se je leta 1987 odločila, da bo 26. junij postal mednarodni dan proti zlorabi drog in nezakonitemu prometu s prepovedanimi drogami. S tem je želela izkazati svojo odločnost in pripravljenost povečati aktivnosti ter sodelovanje pri doseganju cilja za družbo brez drog. To je skupščina naredila na dan 7. decembra, po tem ko je dobila priporočilo mednarodne konference proti zlorabi drog in nezakonitemu prekupčevanju, ki je 26. junija sprejela širok interdisciplinaren osnutek o prihodnjem boju proti zlorabi drog.

26. junij – Mednarodni dan v podporo žrtvam mučenja

Leta 1997 je Generalna skupščina na priporočilo ekonomskega in socialnega sveta razglasila 26. junij za mednarodni dan v podporo žrtvam mučenja. Skupščina je izrazila željo, da bi mučenje čim prej izginilo ter da bi leta 1984 sprejeta konvencija proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim čim bolj učinkovito delovala.

Življenje se meri v doživetjih

Zavarovanje
sklenete brez
dodatnih vprašanj
o zdravstvenem
stanju.

Nezgodno
zavarovanje
za starejše

DEDI,
ŠE VELIKO STVARI
ME ~~MORAS~~ NAUČITI
JURE

Vse bo v redu.

triglav

www.triglav.si

ZAVAROVANJE SPECIALISTI SENIOR

Hitra in enostavna pot do specialista
v primeru nezgode in bolezni.

Morebitna nezgoda ali bolezen lahko močno poseže v ritem vsakdanjega življenja in zamaje temelje varnosti. S sklenitvijo zavarovanja Specialisti senior si omogočite hitrejšo zdravstveno oskrbo ter enostaven dostop do specialističnih storitev, ki jih potrebujete. Tako lahko hitreje stopite na pot okrevanja in z občutkom varnosti premostite življenjske izzive.

